

ΥΓΡΟΤΟΠΟΣ ΒΟΥΡΚΑΡΙΟΥ ΜΕΓΑΡΩΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΣΧΟΛΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ | ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

σπουδάστρια : Μαρία Παπαφράγκου

επιβλέποντες καθηγητές : Σταύρος Γυφτόπουλος _ Ρένα Κλαμπατσέα

σύμβουλοι καθηγητές : Μπούκη Μπαμπάλου _ Βασίλης Τσούρας

Φεβρουάριος 2014

ΥΓΡΟΤΟΠΟΣ ΒΟΥΡΚΑΡΙΟΥ ΜΕΓΑΡΩΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗ

Η παρούσα διπλωματική εργασία με θέμα **“Υγρότοπος Βουρκαρίου Μεγάρων : προστασία και ανάδειξη”** που πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια των προπτυχιακών μου σπουδών, προσπάθησε να προσεγγίσει την ευαίσθητη περιοχή του όρμου Βουρκαρίου και μέσα από την ανάλυση των ιδιαίτερων μορφολογικών της χαρακτηριστικών να προτείνει τις κατάλληλες επεμβάσεις έτσι ώστε να προστατευθεί από τις ανθρωπογενείς οχλούσες δραστηριότητες αφενός, και αφετέρου να αναδειχθεί σε πόλο έλξης τόσο για τους κατοίκους της περιοχής, όσο και για την ευρύτερη περιοχή της Δυτικής Αττικής.

Αφορμή για την επιλογή του συγκεκριμένου θέματος στάθηκε η κινητοποίηση μιας ομάδας ανθρώπων που ίδρυσαν τον Φορέα Προστασίας του Βουρκαρίου και πέτυχαν μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα να καταστήσουν τον υγρότοπο άξιο προσοχής σε όλους τους κατοίκους των Μεγάρων και των γύρω περιοχών. Επιπλέον, διάφορες οργανώσεις και πανεπιστημιακά ιδρύματα με μελέτες τους, έδωσαν το απαραίτητο τεκμηριωμένο υλικό που αποδεικνύει την ανάγκη προστασίας της ευαίσθητης αυτής περιοχής, με αποτέλεσμα ο ΟΡΣΑ να έχει έτοιμο από τον 2011 το σχέδιο προστασίας της περιοχής.

Σε αυτή την κατεύθυνση και με μία εκτεταμένη ανάλυση των γεωμορφολογικών χαρακτηριστικών και των οικοτόπων της περιοχής, καθώς και με μία ιστορική και πολιτισμική ανάγνωση της, προέκυψαν κάποιες προτάσεις για τη διαμόρφωση μιας περιήγησης στον υγρότοπο. Κρίθηκε σκόπιμο επίσης και ο σχεδιασμός ενός Κέντρου Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης, με σκοπό να λειτουργήσει κι ως τοπόσημο για την περιοχή εκτός από τον εκπαιδευτικό και πολιτιστικό του ρόλο. Βασική αρχή για το σχεδιασμό αποτέλεσε η προστασία της ορνιθοπανίδας από ανθρώπινες οχλήσεις και ο σεβασμός του τοπίου και του χαρακτήρα του.

ΤΑ ΜΕΓΑΡΑ

Αρχαία πόλη της Αττικής με πλούσια ιστορία, κοντά στην Αθήνα (42 Km) στο δρόμο προς την Κόρινθο.

Πρωτεύουσα της Μεγαρίδας από την αρχαιότητα.

Ο Δήμος Μεγάρων με 322 Km² είναι σήμερα ο μεγαλύτερος σε έκταση δήμος της Αττικής και ο μεγαλύτερος σε πληθυσμό (28.000 κάτ.) στη Δυτική Αττική. Τα Μέγαρα συγκεντρώνουν πάνω από το 80% του συνολικού πληθυσμού του Δήμου στον οποίο ανήκουν επίσης η Πάχη (επίνειο) και η Αγία Τριάδα, το Αλεποχώρι (τμήμα) στον Κορινθιακό και η Κινέττα -σημαντικό θέρετρο- στο Σαρωνικό κόλπο. Η Μεγαρίδα είναι ο τόπος που συνδέει την Πελοπόννησο με την υπόλοιπη Ελλάδα.

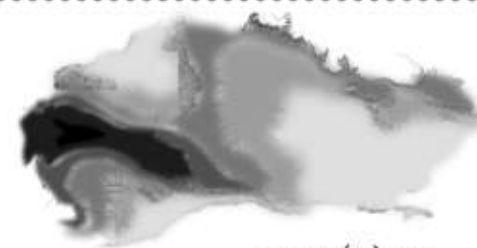
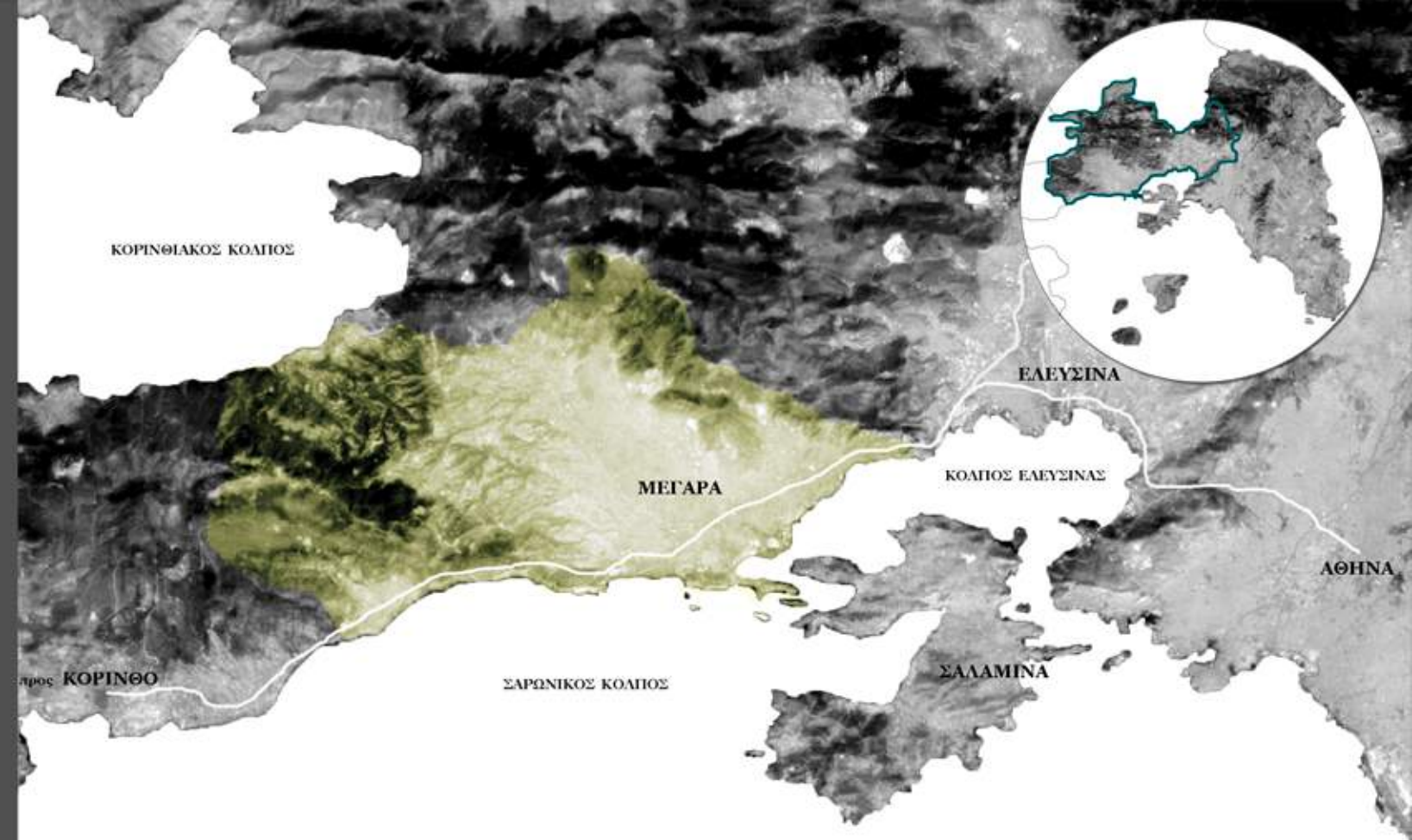
Βρίσκεται ανάμεσα στις δύο θάλασσες: το Σαρωνικό και τον Κορινθιακό κόλπο που χωρίζονται από το στενό του Ισθμού και σήμερα επικοινωνούν με τη διώρυγα της Κορίνθου. Η οικονομία των Μεγάρων στηριζόταν ανέκαθεν κύρια στη γεωργία παράλο που η πεδιάδα τους είναι σχετικά μικρή και η υπόλοιπη

Μεγαρίδα κυριαρχείται σε μεγάλο βαθμό από δυσπρόσιτες και άγονες ζώνες. Επίσης, οι Μεγαρείς είχαν σε διάφορες περιόδους ισχυρούς δεσμούς με τη θάλασσα χωρίς όμως ποτέ, στη νεώτερη Ελλάδα, να γίνουν πολύ μεγάλη ναυτική δύναμη και η οικονομία τους να βασίζεται κυρίως στη ναυτιλία ή την αλιεία. Από τις αρχές του 20ού αιώνα αναδεικνύονται σε αξιόλογο γεωργικό και βιομηχανικό κέντρο. Η μισή περίπου έκταση στα σημερινά όρια του Δήμου είναι πεδινή -ημιορεινή, εύφορη με καλές αποδόσεις. Υπάρχουν όμως και εκτεταμένες δασικές εκτάσεις, παρθένες οι περισσότερες, εξαιρετικού κάλους που αποτελούν κεφάλαιο για την Αττική, από οικολογική τουλάχιστον άποψη. Τα περισσότερα δάση βρίσκονται στον ορεινό όγκο των Γερανείων στα δυτικά και λιγότερα στο όρος Πατέρας από το οποίο μικρό μόνο τμήμα ανήκει στο Δήμο Μεγαρέων.

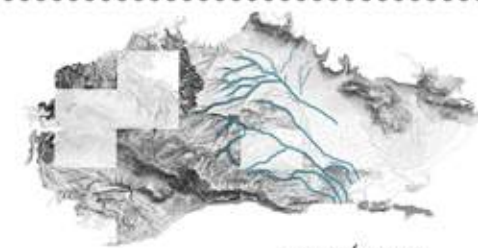
Η μικρή σχετικά πεδιάδα των Μεγάρων είναι πλούσια και καλά καλλιεργημένη με αμπέλια, ελιές και μουριές που ευδοκιμούν στο ζεστό κόκκινο χώμα της.

Αρκετές είναι και οι φιστικιές, ιδιαίτερα στο νότιο τμήμα, αλλά και άλλα οπωροφόρα υψηλής αξίας.

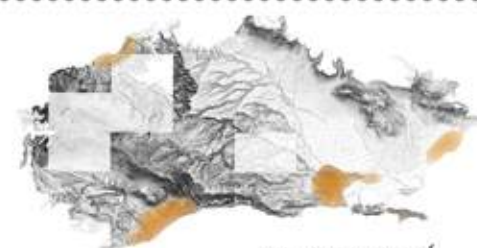
1 - ΤΑ ΜΕΓΑΡΑ

το ανάγλυφο

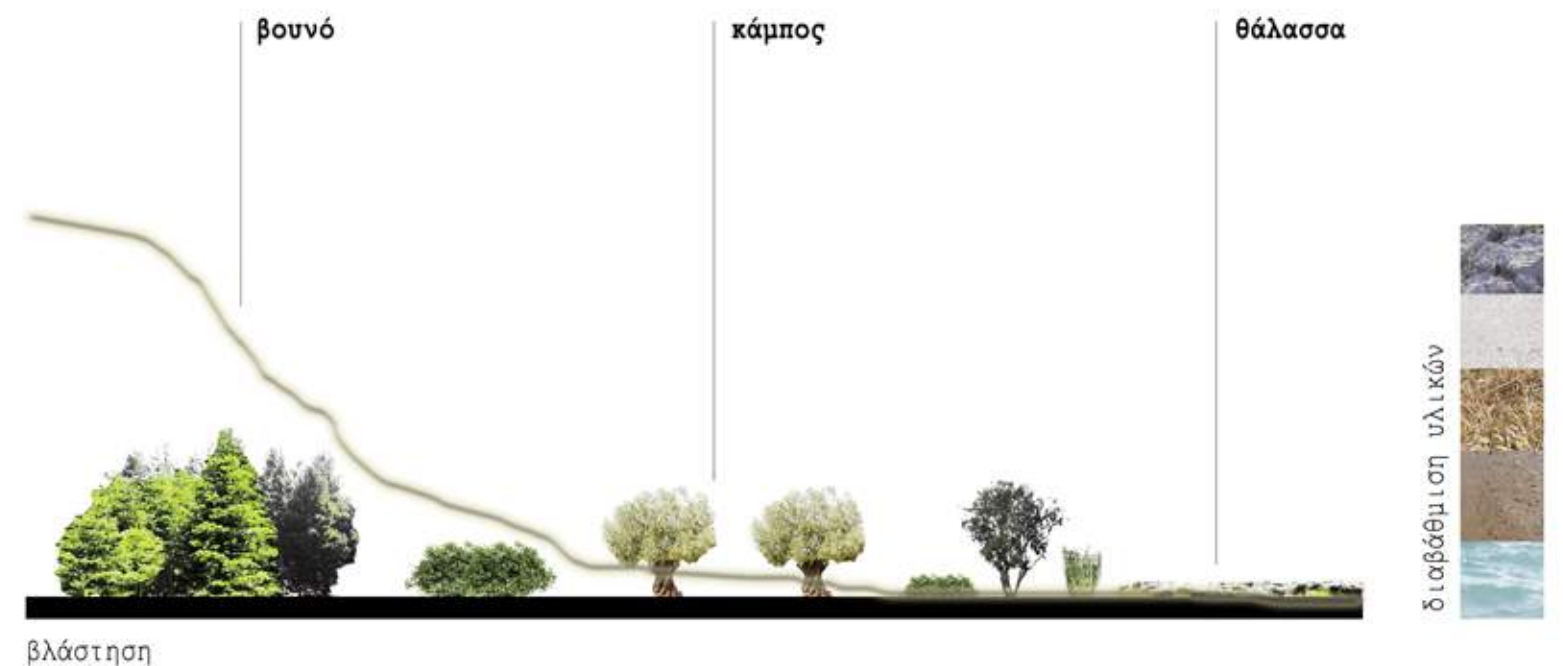

τα ρέματα

οι οικισμοί

1 γεωμορφολογία περιφέρειας

ΤΑ ΜΕΓΑΡΑ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ

Τα Μέγαρα είναι κτισμένα αμφιθεατρικά σε δύο λόφους: την Αλκαθή και την Καρία, ακροπόλεις της αρχαίας ομώνυμης πόλης που βρισκόταν στην ίδια θέση με μεγάλη ιστορία και ονομαστή για τα μνημεία της.

Από τις αρχαιότερες πόλεις της Ελλάδας ιδρύθηκε από το βασιλιά Κάρα (φερόμενο ως γυιό του μυθικού Φορωνέα του Άργους) που έκτισε την ακρόπολη Καρία και τα ιερά της Δήμητρας επωνομαζόμενα "Μέγαρα" από όπου πιθανότατα προέρχεται η ονομασία της πόλης", σύμφωνα με τον Πausανία.

Τα "Μέγαρα" ήταν υπόγεια κτίσματα ή κοιλότητες σε βράχους μέσα στα οποία οι αρχαίοι τοποθετούσαν δημητριακά ή ομοιώματα φαλλών από ζυμάρι τα οποία αποθήκευαν. Αυτά συμβόλιζαν την ευγονία και ήταν αφιερωμένα στη θεά Δήμητρα. Ήταν χώροι τετράγωνοι, ορθογώνιοι, τριγωνικοί ή σε σχήμα τραπεζίου. Όταν τα αφιερώματα αποσυντίθενταν (θεσμά) τα τοποθετούσαν οι γυναίκες θεσμοφόρες στους βωμούς της θεάς και τα χρησιμοποιούσαν κάθε φθινόπωρο στα γνωστά θεσμοφόρια. Οι τελετές γίνονταν στο θεσμοφόριο της πόλης στο λόφο του Αλκάθου. Η αρχαιολογική σκαπάνη έχει φέρει έως σήμερα στο φως περισσότερα από 60 μέγαρα σε διαφορετικά σημεία της πόλης.

Για μεγάλο διάστημα στους κλασσικούς χρόνους η πόλη συνδεόταν με το επίνειό της, τη Νισαία, με μακρά τείχη που έκτισαν οι Αθηναίοι.

Σημαντικοί Μεγαρείς

Θέογνις : Ποιητής του 6ου αιώνα (περίπου 540-500 π.Χ.,) μέλος της δωρικής αριστοκρατικής μερίδας

Ευκλείδης ο Μεγαρικός : Φιλόσοφος, μαθητής του Σωκράτη. Υπήρξε ο ιδρυτής της Μεγαρικής σχολής ενώ μετά τον θάνατο του Σωκράτη (399 π.Χ.) έδωσε άσυλο στον Πλάτωνα με τον οποίο συνδέθηκε με στενή φιλία

Ευπαλίνος : Μηχανικός, διακρίθηκε στην υδραυλική τέχνη. Το περίφημο υδραγωγείο της Σάμου είναι έργο του Ευπαλίνου και είναι μοναδικό για τη σύλληψη και την εκτέλεσή του

Θεαγέννης : Τύραννος των Μεγάρων που έζησε τον 7ο αιώνα π.Χ. Σύμφωνα με τον περιηγητή Πausανία κατασκεύασε την περίφημη κρήνη της πόλης

Σουσαρίων : Ο πατέρας της Κωμωδίας και δάσκαλος του μεγάλου κωμικού Αριστοφάνη

αρχαίο σπήλαιο αφιερωμένο στη θεά Δημήτρα

υδραγωγείο στη Σάμο από τον Ευπαλίνο

η Κρήνη του Θεαγένους

Η ΠΟΛΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΡΩΝ

>> ακτινωτή ανάπτυξη πόλης γύρω από τους δύο λόφους

αρχαίοι χρόνοι

δεκαετία 1960

τωρινό σχέδιο πόλης

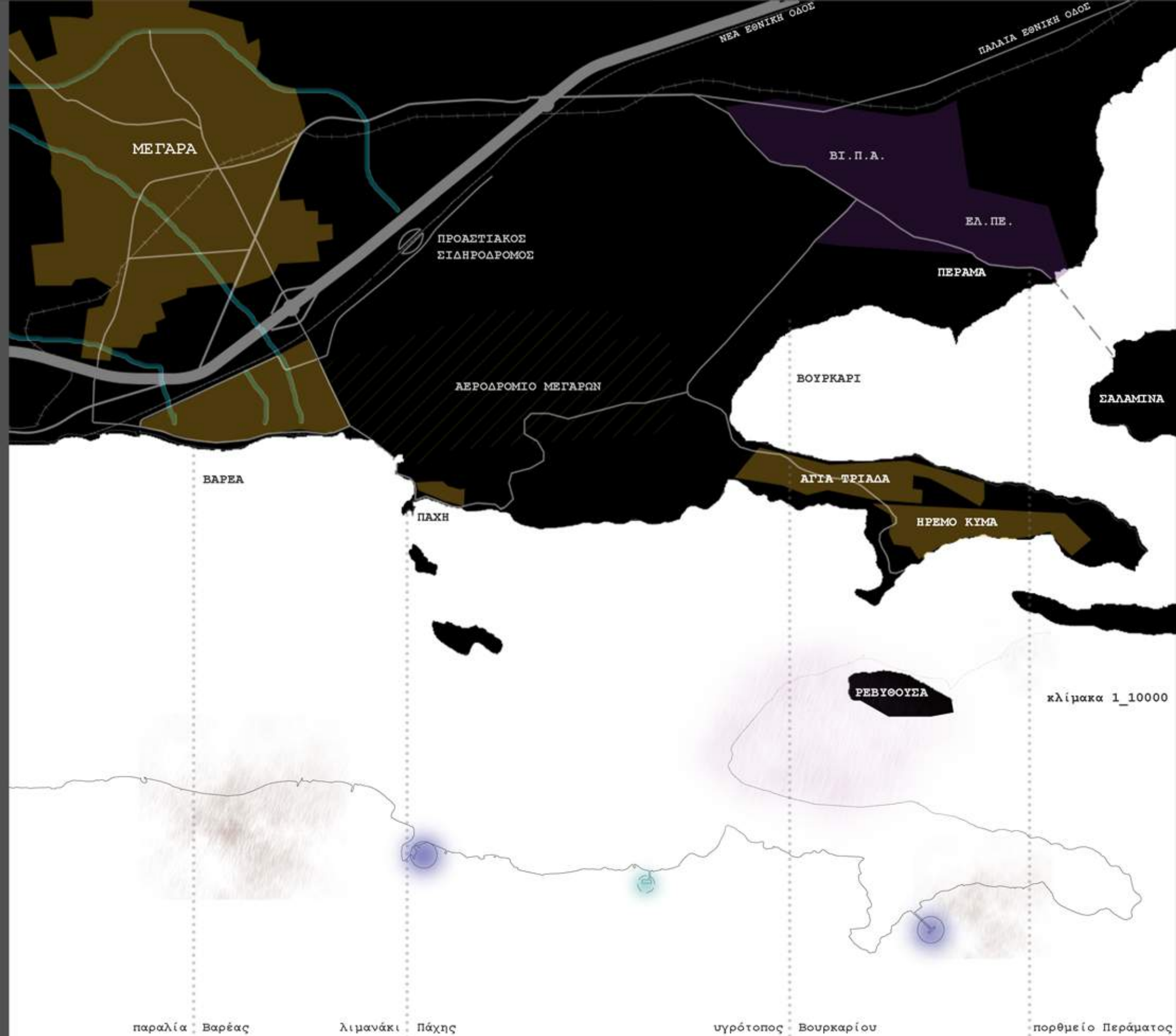
νέο σχέδιο πόλης

>> εξάπλωση κατοικήσιμων περιοχών πρώτης και δεύτερης κατοικίας στο παραλιακό μέτωπο

>> η εθνική οδός αποκόπτει την πόλη από τη θάλασσα

>> απουσία σύνδεσης του προαστιακού σιδηροδρόμου με ασφαλτόδρομο με τις περιοχές του Βουρκαρίου, της Αγίας Τριάδας και του Περάματος

2
-
Η
Π
Ο
Λ
Η

σχέση με τη θάλασσα

>> η περιοχή του Βουρκαρίου χαρακτηρίζεται ως ζώνη εγκατάστασης **Βιομηχανικών Μονάδων Μέσης Ύψλησης (Π.Δ. Ν.1984)**

>> κατάργηση προηγούμενου προεδρικού διατάγματος με το νόμο Ν.2001

>> επαναφορά διατάξεων ΠΔ. 1984

>> απόφαση αναστολής έγκρισης οικοδομικών αδειών και εργασιών από τον Αύγουστο 2010

>> δεν συμπεριλήφθηκε το 1994 στην απογραφή από το Εθνικό Κέντρο Βιοτόπων Υγροτόπων (ΕΚΒΥ), λόγω αμέλειας των τοπικών αρχών

>> τα **Μέγαρα**, και η ευρύτερη περιοχή τους, κηρύχθηκαν σε έναν τεράστιο **αρχαιολογικό χώρο, έκτασης περίπου 40.000 στρεμμάτων**, μετά την ομόφωνη θετική γνωμοδότηση του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου, τον Οκτώβρη 2013

προτάσεις _ σχέδια

>> **ΜΕΓΑΡΑ:** "Πόλος Διαπεριφερειακής Εμβέλειας"

>> **Όρμος Βουρκαρίου:** "Ζώνη Προστασίας Υγροτόπων"

>> "[...]επέκταση δικτύου πεζοδρόμων [...]"

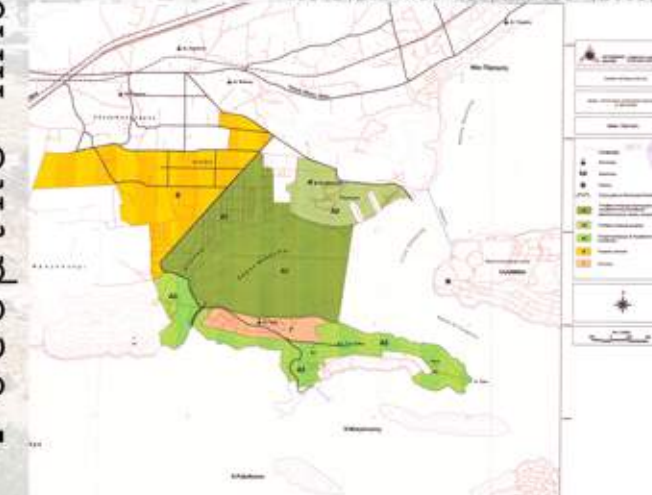

>> "οριοθετείτε ως Περιοχή Ειδικής Προστασίας (ΠΕΠ) ο υγροβιότοπος του **Όρμου Βουρκαρίου**."

θεσμικό πλαίσιο

Σχέδιο πρότασης ΟΡΓΑ για προστασία του υγροβιότοπου Βουρκαρίου (2011)

ΥΓΡΟΤΟΠΟΣ ΒΟΥΡΚΑΡΙΟΥ

>> ο υγρότοπος βρίσκεται στην παράκτια ζώνη της περιοχής των Μεγάρων, ανάμεσα στην Πάχη, στην Νέα Πέραμο και στη Σαλαμίνα. Νότια οριοθετείται από την Χερσόνησο της Αγίας Τριάδας, ενώ δυτικά βρίσκεται το αεροδρόμιο της Αεροπορίας Στρατού.

>> η επικοινωνία με τον Σαρωνικό κόλπο είναι περιορισμένη λόγω της Σαλαμίνας και της νησίδας Μακρόνησος

>> βρίσκεται 30χλμ. δυτικά του κέντρου της Αθήνας

>> είναι ο μεγαλύτερος υγροβιότοπος της Δυτικής Αττικής (Επιμελητήριο Περιβάλλοντος και Βιωσιμότητας, 2008) και ο 3ος μεγαλύτερος της Αττικής

>> το Βουρκάρι καταλαμβάνει έκταση περίπου 5km² και πρόκειται για έναν παράκτιο αλμυρό υγρότοπο, ο οποίος τροφοδοτείται κυρίως από τη θάλασσα και τις βροχές

>> το θαλάσσιο τμήμα του είναι ένας αβαθής όρμος με μέγιστο βάθος τα 2 μέτρα, ενώ τα 2/3 της έκτασης του βρίσκονται εντός της ισοβαθούς του ενός μέτρου (Πανεπιστήμιο Αιγαίου, 2004)

>> αποτελεί σημαντικό σταθμό μεταναστευτικής ορνιθοπανίδας

>> σημαντικά στοιχεία της περιοχής αποτελούν οι νερόλακκοι με αλμυρίκια, καλάμια, ψαθιά, που σχηματίζονται στο ΒΔ τμήμα του υγροτόπου, οι εποχικές λιμνίτσες στο Φραγκονέρι και στην Αλμύρα, οι γύρω λόφοι, η αγροτική ζώνη και οι γειτονικές νησίδες

> η αραιή δόμηση που χαρακτηρίζει την ευρύτερη περιοχή εξυπηρετεί χρήσεις μόνιμης αλλά και παραθεριστικής κατοικίας στην ευρύτερη περιοχή της "Αλμύρας" και σε τμήμα της ακτής της Αγίας Τριάδας. Επιπλέον, υπάρχει ένα ποσοστό βιομηχανικών μονάδων και εργοταξίων καθώς και κτηνοτροφικών μονάδων

>> στο μεγαλύτερο τμήμα της Λάκκας Καλογήρου έχει καλλιέργειες (κυρίως φιστικιές)

>> στην απογραφή του 2001, η περιοχή της Αγ. Τριάδας είχε μόνιμο πληθυσμό 173 άτομα και η Λάκκα Καλογήρου 312 άτομα

>> το είδος για το οποίο ο υγρότοπος ξεπερνά τα συνηθισμένα δεδομένα των μικρών υγροτόπων της Νότιας Ελλάδας και αναγνωρίζεται πλέον ως υγροβιότοπος διεθνούς σημασίας είναι ο Μελανοκέφαλος γλάρος. Είδος ενδημικό της Ευρώπης που προστατεύεται από την εθνική και κοινοτική οδηγία και έχει χαρακτηριστεί ως Κινδυνεύον σύμφωνα με το Κόκκινο Βιβλίο της Ελλάδας

>> εκεί εκβάλλουν και διαχέονται τα ρέματα της Καμάρας και της Έξω Βρύσης.

>> η πρόσβαση στις ακτές του είναι σχετικά περιορισμένη

ΛΑΚΚΑ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ

ΠΕΡΑΜΑ

ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ ΣΤΡΑΤΟΥ

ΟΡΜΟΣ ΒΟΥΡΚΑΡΙΟΥ

ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΑΣ

ΝΗΣΙΔΑ ΜΑΚΡΟΝΗΣΟΣ

- >> έκταση υδρολογικής λεκάνης 9,5τ.χλμ.
- >> μέγιστο βάθος 2μ.
- >> μέση κλίση 5.2%
- >> σημερινή έκταση υγροτόπου 0,9τ.χλμ.

- >> 868 κοκκώδεις προσχωματικές αποθέσεις κυμαινόμενης υδροπερατότητας
- >> 14% ασβεστόλιθοι και μάρμαρα μέτριας έως υψηλής υδροπερατότητας

- >> 28% Μη αρδευόμενη αρόσιμη γη
- >> 21% Οπωροφόρα δέντρα
- >> 15% Λιβάδια
- >> 13% Σκληρόφυλλη βλάστηση
- >> 9% συνθέτα συστήματα καλλιέργειών
- >> 14% Ανθρώπινες δραστηριότητες

ΕΛ.ΚΕ.ΘΕ., ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ 2006

χλωρίδα χέρσαιου τμήματος

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ, 2004
ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ Ε.Ο.Ε., 2009

3 - Ο ΥΓΡΟΤΟΠΟΣ

είδη - οικοτόποι

αργυροτσικνιάς

χειμονογλάρονο

σταχτοτσικνιάς

μελανοκέφαλος γλάρος

λευκοτσικνιάς

ψαραετός

ορνιθοπανίδα

χερσαία πανίδα

οστρακοκαλλιέργεια

είδη – οικότοποι

η χλωρίδα του όρμου

>> το χερσαίο τμήμα του υγροτόπου καλύπτεται περιοδικά από νερό και αλοφυτική βλάστηση, όπως αφάνα, αρμυρίκι, αγριοκάλαμο, θυμάρι, κάπαρη κ.ά.

>> στα είδη της χλωρίδας δεν περιλαμβάνεται κανένα σπάνιο είδος παρά μόνο είδη κοινά και χαρακτηριστικά των υγροτόπων, των θαμνώνων και των φρυγανικών οικοσυστημάτων. Εξαίρεση αποτελεί η Αφάνα (*Sarcopoterium spinosum*), εφόσον οι φρυγανότοποι με αφάνες αποτελούν προστατευόμενο τύπο οικοτόπων, σύμφωνα με την Οδηγία 92/43/ΕΕ

η θαλάσσια χλωρίδα

>> εμφάνιση έντονου ευτροφισμού, φαινόμενο το οποίο προκαλείται από την υπεραύξηση των μικροσκοπικών, στην πλειοψηφία τους, μονοκύτταρων φυτών του πλαγκτού. Αυτό οφείλεται στην υψηλή συγκέντρωση φωσφορικών αλάτων στο νερό του όρμου, εξαιτίας α) των λιπασμάτων των παρακείμενων καλλιεργειών και β) των άναρχα δομημένων κατοικιών με την έλλειψη αποχετευτικού δικτύου.
(ΕΛΚΕΘΕ, 2006)

>> μέχρι περίπου τα 4/5 της αποστάσεως για τις ακτές της Σαλαμίνας, υπάρχει έντονος ευτροφισμός

>> η θάλασσα έχει μετατραπεί σε μια σκούρα πράσινη μάζα

>> κάποιο άλλο είδος θαλάσσιων φυκιών ανιχνεύεται στα όρια των ακτών από τη μία πλευρά στο Πέραμα και από την άλλη στις ακτές του Πύργου και της Σαλαμίνας, όπως ο χλωροφύκος πληθυσμός *Ulva lactuca* που αντέχει στη ρύπανση καθώς και λίγα άτομα των υδρόβιων φανεροφύτων Ποσειδωνία και Ζοστήρα

καλοκαίρι

χειμώνας

είδη – οικότοποι

η χερσαία πανίδα

>> θηλαστικά όπως σκαντζόχοιρος, ασβός, σκίουρος, κουνάβι, νυφίτσα, αλεπού, λαγοί, νυχτερίδες, τρωκτικά

>> ερπετά και αμφίβια. Δύο είδη χελωνών, τρία βατράχων, δύο σαυρών κ.ά

η ορνιθοπανίδα

>> φιλοξενεί μια ιδιαίτερα πλούσια και εξαιρετικά σημαντική ορνιθοπανίδα. Η Ε.Ο.Ε. αναφέρει 127 είδη πουλιών, μεταξύ των οποίων ερωδιούς, κύκνους, φλαμίνγκο, αγριόπαπιες κ.ά. Πολλά από αυτά διέπονται από ειδικό καθεστώς νομικής προστασίας, με βάση Διεθνείς Συνθήκες (του Ρίο, της Βέρνης, της Ραμσάρ) αλλά και Κοινοτικές Οδηγίες περί διατήρησης των Άγριων Πτηνών (79/409/ΕΕ).

>> τρία είδη συγκαταλέγονται στα παγκοσμίως απειλούμενα, ενώ έντεκα στα απειλούμενα σε εθνικό επίπεδο

>> χρησιμοποιούν τον υγρότοπο ως ενδιάμεσο σταθμό τροφοληψίας και ξεκούρασης κατά το ταξίδι τους προς και από τους τόπους αναπαραγωγής τους

>> τα περισσότερα είδη πουλιών καταγράφονται στην περιοχή τους μήνες Απρίλιο και Σεπτέμβριο, χρονικές περιόδους που κορυφώνεται η μετανάστευση

>> αποτελεί σημαντικό τόπο διαχείμασης στην Αττική για πολλά είδη πουλιών (25-50 είδη τους χειμερινούς μήνες)

>> ιδιαίτερο ενδιαφέρον αποτελούν : το Χειμωνογλάρονο, ο Μελανοκέφαλος Γλάρος, ο Σταχτοτσικνιάς, ο Αργυροτσικνιάς, ο Λευκοτσικνιάς και ο Ψαραετός

ιχθείς – όστρακα

>> η λιμνοθάλασσα λειτουργεί ως φυσικό ιχθυοτροφείο, λόγω της μορφολογίας της

>> ποικιλία από ψάρια, όπως τσιπούρες, σαργοί, χταπόδια, κουτσομούρα

>> φιλοξενούνται δύο μονάδες οστρακοκαλλιέργειας (μύδια, αχιβάδες κ.ά) στο ΒΑ άκρο του όρμου-είσοδος κόλπου

4 - ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

καλλιέργειες Λάκκας Καλογήρου
το εκκλησάκι της Αγίας Τριάδας
η Ιερά Μονή του Αγίου Αθανασίου

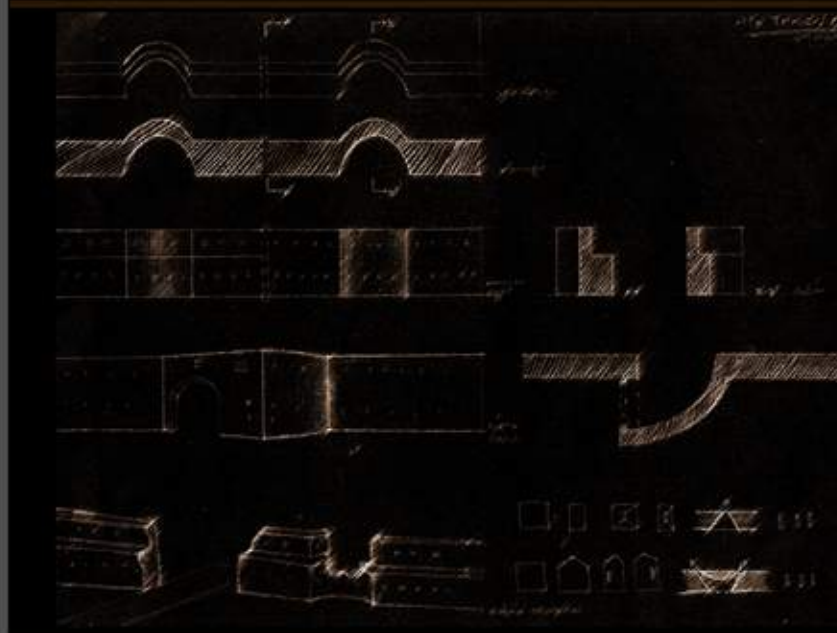
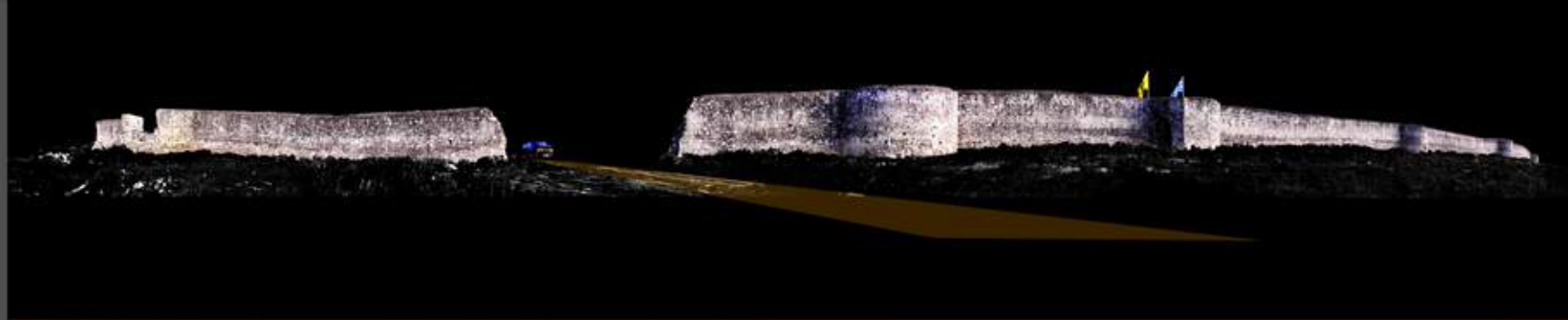
χερσόνησος Αγίας Τριάδας

λόφος πλησίον του δρόμου

λόφος Περάματος

ΤΟ ΤΕΙΧΟΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΑΣ

Το Τείχος της Αγίας Τριάδας κτίστηκε από τους Μεγαρίτες τρία χρόνια πριν την επανάσταση του 1821 επειδή είχαν πληροφορίες για την επικείμενη εξέγερση από τη Φιλική Εταιρεία, της οποίας πολλοί ήταν μέλη. Έτσι, όταν χρειάστηκε, εγκατέλειψαν την πόλη και οχυρώθηκαν στην χερσόνησο της Αγίας Τριάδας, όπου και απέκρουσαν τις επιθέσεις. Θυμείται μάλιστα ότι οι 6 Άγιοι Μάρτυρες, πολιούχοι-προστάτες των Μεγάρων, συνέδραμαν ως συμπολεμιστές τους Μεγαρείς μαχητές, όταν έδιναν τον εθνικό αγώνα το 1829, κλεισμένοι στο Τείχος. Αν και είχαν μείνει μόνο 42 σε κάθε μάχη πολεμούσαν 48! Το τείχος σώζεται σε πολύ καλή κατάσταση και έχει κηρυχθεί διατηρητέο μνημείο.

Στα τέλη του 1968, οι πραξικοπηματίες διαπραγματεύονται με τον Αριστοτέλη Ωνάση το σχέδιο «Ω», δηλαδή την κατασκευή και εκμετάλλευση του τρίτου για τη χώρα συγκροτήματος διυλιστηρίων και άλλων μεγάλων βιομηχανικών μονάδων, στις περιοχές Πάχη (Βασιλικά) και Λάκκα Καλογήρου των Μεγάρων.

Το σχέδιο αφορούσε σε μια επένδυση ύψους 400-500 εκατ. δολαρίων. Οι παρασκηνιακές συγκρούσεις μεταξύ των ισχυρών οικονομικών παραγόντων της εποχής οδήγησαν τελικά την ανάθεση του έργου στην εταιρεία Στραν Α. Ε. του επιχειρηματία και τραπεζίτη Στρατή Ανδρεάδη, το 1972.

Αμέσως οι κάτοικοι των Μεγάρων κατήγγειλαν αυτή την ενέργεια στο Συμβούλιο της Επικρατείας, το οποίο όμως ανέβαλε διαρκώς την εκδίκαση της υπόθεσης. Έτσι, στις 13 Απριλίου 1973 και τη στιγμή που οι Μεγαρείς βρίσκονταν στο Συμβούλιο της Επικρατείας, οι μπουλντόζες της Στραν ξερίζωσαν και γκρέμισαν τεράστιες εκτάσεις ελαιόδεντρων και κτηνοτροφικών μονάδων και κατέστρεψαν το βίος των Μεγαρειτών αγροτών.

Η σχετική σύμβαση καταγγέλθηκε, από την πλευρά του ελληνικού Δημοσίου, το 1977.

Ένα αδιαμφισβήτητο ντοκουμέντο αποτελεί το ντοκιμαντέρ του Γιώργου Τσεμπερόπουλου και του Σάκη Μανιάτη, το 1973, που καταγράφει τον αγώνα των κατοίκων των Μεγάρων κατά της βίαιης απαλλοτρίωσης της γης τους προκειμένου να κατασκευαστεί στην περιοχή το συγκρότημα διυλιστηρίων.

Η ταινία αποτυπώνει τη βίαιη αλλαγή που υπέστη το φυσικό τοπίο, μαρτυρίες των κατοίκων σχετικά με τις συνέπειες της μαζικής απαλλοτρίωσης της γης, τις διαδηλώσεις των Μεγαρέων στους δρόμους της Αθήνας και την είσοδό τους στο Πολυτεχνείο, το οποίο βρισκόταν υπό κατάληψη από τους φοιτητές, λίγες ώρες πριν από την εισβολή του τανκ και την καταστολή της εξέγερσης από το δικτατορικό καθεστώς στις 17 Νοεμβρίου του '73.

Ένα σημαντικό πολιτικό τεκμήριο και μια από τις πρώτες ταινίες με οικολογική διάσταση στον ελληνικό κινηματογράφο.

Σενάριο: Γιώργος Τσεμπερόπουλος, Σάκης Μανιάτης
Φωτογραφία, Μοντάζ: Σάκης Μανιάτης

Βραβεία

1974 FIPRESCI Award, Berlin Film Forum
International of the Young Cinema
1974 Best Production Award, Thessaloniki Film Festival of Greek Cinema

>> ντοκιμαντέρ του 1973, που καταγράφει τον αγώνα των κατοίκων των Μεγάρων κατά της βίαιης απαλλοτρίωσης της γης τους προκειμένου να κατασκευαστεί στην περιοχή ένα συγκρότημα διυλιστηρίων

>> η ταινία αποτυπώνει τη βίαιη αλλαγή που υπέστη το φυσικό τοπίο, μαρτυρίες των κατοίκων σχετικά με τις συνέπειες της μαζικής απαλλοτρίωσης της γης, τις διαδηλώσεις των Μεγαρέων στους δρόμους της Αθήνας και την είσοδό τους στο Πολυτεχνείο, το οποίο βρισκόταν υπό κατάληψη από τους φοιτητές, λίγες ώρες πριν από την εισβολή του τανκ και την καταστολή της εξέγερσης από το δικτατορικό καθεστώς στις 17 Νοεμβρίου του '73

>> ένα σημαντικό πολιτικό τεκμήριο και μια από τις πρώτες ταινίες με οικολογική διάσταση στον ελληνικό κινηματογράφο

Στηνήμη 501

>> η οικοπεδοποίηση ή/και η δόμηση πάνω από 700 στρεμμάτων αλμυρόβαλτων, που είχαν διανεμηθεί ως επικοινωνιακά τεμάχια κλήρου. Η αλλαγή χρήσης με μπάζωμα υγροτόπων είναι παράνομη και σε ιδιόκτητες εκτάσεις (αυθαίρετη δόμηση)

>> ο χαρακτηρισμός των αλιπέδων ως ζώνη εγκατάστασης Βιομηχανικών Μονάδων Μέσης Όχλησης και η κατασκευή τέτοιων μονάδων στα όρια του υγροτόπου

>> η αποξήρανση και μπάζωμα περίπου 300 στρεμμάτων για την κατασκευή του αεροδρομίου Γενικής Αεροπορίας το 2004. Χαρακτηριστικά, το Πανεπιστήμιο Αιγαίου το 2004 αναφέρεται για αυτό ως εγκληματική αμέλεια που φθάνει μέχρι την παρανομία, με την ανοχή των αρμοδίων χωρίς τις απαραίτητες άδειες και Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

>> τον υγρότοπο διασχίζουν δύο αγωγοί. Ένας φυσικού αερίου που περνάει κάθετα τον όρμο και καταλήγει στη Ρεβυθούσα και ένας πετρελαίου που τον διασχίζει περιμετρικά και καταλήγει στα διυλιστήρια

>> οι αποθήκες καυσίμων που υπάρχουν στο ΒΑ άκρο της υδρολογικής λεκάνης και οι οποίες είναι χτισμένες πάνω στο ασβεστολιθικό υπόβαθρο της περιοχής, με αποτέλεσμα πιθανές διαρροές να καταλήγουν στο χώρο της λιμνοθάλασσας και κατ' επέκταση στον παράκτιο υγρότοπο

>> η κατασκευή ασφατιόδρομου στη μέση του υγροτόπου και η τμήση κοντά στην παράκτια ζώνη εμποδίζουν την υδραυλική επικοινωνία του με τις έναντι περιοχές, δηλαδή αποτρέπουν το φυσιολογικό πλημμύρισμα της περιοχής

>> ασύμβατη υδρολογική διαχείριση

>> η επέκταση των καλλιεργειών

>> η ρύπανση του υδροφόρου ορίζοντα

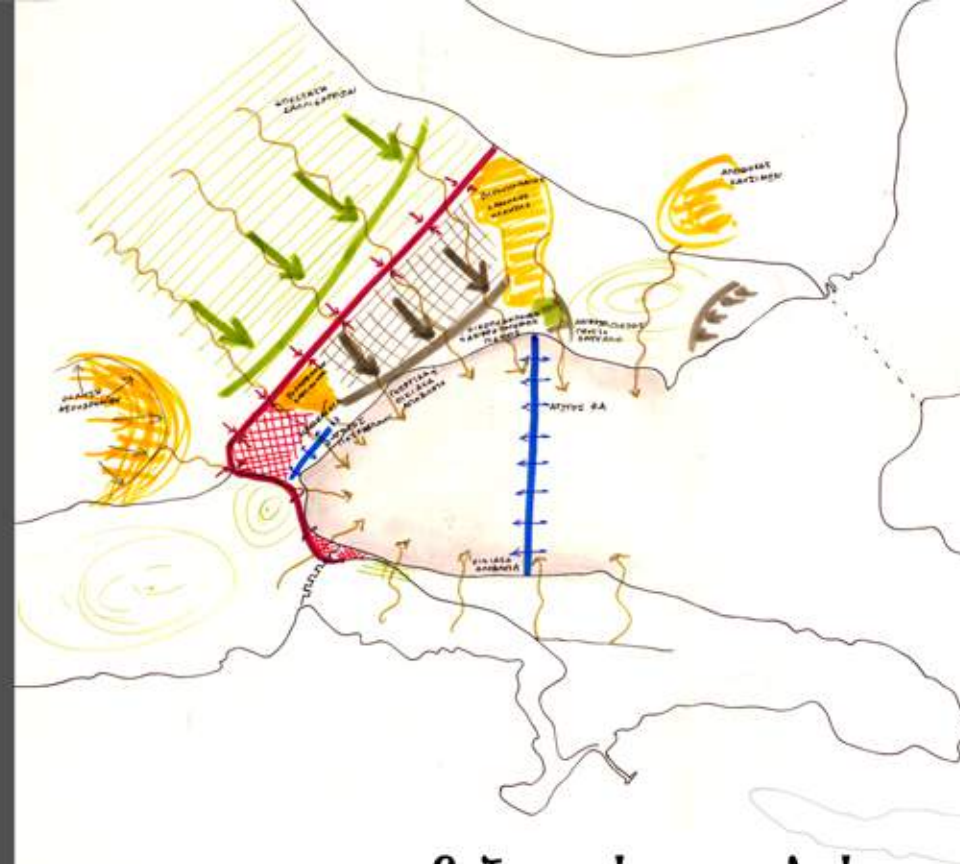
>> η ρύπανση με γεωργικά και βιομηχανικά λύματα

>> η έλλειψη αποχετευτικού δικτύου για τις κατοικίες

>> η απόρριψη σκουπιδιών

>> όχληση από τα ελικόπτερα

>> έντονο το φαινόμενο ευτροφισμού

επιχωματώσεις και μπάζα **δεξαμενές πετρελαίου**
ανθρωπογενείς πιέσεις **αγωγός φυσικού αερίου**
ελικοδρόμιο λιτάσμα καλλιεργειών **βιομηχανικές**
μονάδες έλλειψη αποχετευτικού δικτύου μη
θεσμοθετημένες συμβατές χρήσεις ρύπανση
υδροφόρου ορίζοντα **φαινόμενο ευτροφισμού**

Αναστέλλονται οι άδειες για βιομηχανίες στο Βουρκάρι με απόφαση του Υπουργείου Περιβάλλοντος!

Οι αγώνες των πολιτών των Μεγάρων και των Συλλόγων τους, φέρνουν αποτελέσματα! Συνεχίζουμε για να ολοκληρωθούν οι εξαγγελίες της Κυβέρνησης με την έκδοση Προεδρικού Διατάγματος για την προστασία του υδροβιότοπου του Βουρκαρίου!

Βουρκάρι
ΥΔΡΟΒΙΟΤΟΠΟΣ ΜΕΓΑΡΩΝ

www.vourkari.blogspot.com

Ελληνική Ορνιθολογική Ένωση

Η κρητοποίηση στην υγρότοπο του Βουρκαρίου - Μεγάρων

Ορνιθολογική Ένωση
Μάρτιος 2009

Ε.Σ.Κ.Ε.Μ.Ε. ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΜΑΘΗΣΙΑΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΕΡΓΟ: ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΦΟΡΗ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΘΕΝΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΕΣΤΙΟΝ ΤΟ ΕΞΕΤΕΡΟΜΕΝΟΝ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΝ - ΕΛΛΗΝΕΣ

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Αθήνα, Αθήνα - Σεπτέμβριος 2009

Αναδασώσεις

ΕΜΠΕΔΩΣΗ ΟΔΟΣ ΣΤΑ ΜΕΓΑΡΑ

2009

ΤΑ ΠΡΟΝΑΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΡΟΤΟΠΙΑ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Προγραμματικό Πρόγραμμα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης της Αττικής

Καθαρισμός Βουρκαρίου Πέμπτη 15-4-2010

Επίσημο καθαρισμό του υγρότοπου του Βουρκαρίου και άλλων υγρότοπων στην Αττική πραγματοποιήθηκε στις 15 Απριλίου 2010.

Στις 10:00πμ, στο αεροδρόμιο «Πύργος της Αγίας Τριάδας»

>> μεγάλο ποσοστό ορνιθοπανίδας εξακολουθεί επισκέπτεται τον υγρότοπο ως ενδιαμέσο σταθμό κατά τη μεταναστευτική τους περίοδο

>> ένα σημαντικό τμήμα του υγροτόπου διατηρεί την αυθεντικότητά του

>> ο λόφος του Περάματος διατηρεί σε μεγάλο ποσοστό το δασικό χαρακτήρα του

>> κάτοικοι χρησιμοποιούν την περιοχή για βόλτες με το ποδήλατο ή το χρησιμοποιούν ως μεταφορικό μέσο

>> ο υγροβιότοπος Αγίας Τριάδας είναι ο πιο σημαντικός της Δυτικής Αττικής

>> η απόσταση από την Αθήνα είναι μικρή

>> υπάρχει ανάγκη για παρακολούθηση και διεξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με την ορνιθοπανίδα

>> υπάρχει έντονη ευαισθητοποίηση από τους κατοίκους, πράγμα που διαπιστώνεται από τη συμμετοχή για δεντροφύτευση, για καθαρισμό της περιοχής και για παρακολούθηση της ορνιθοπανίδας

>> επιπλέον υπάρχουν μελέτες από περιβαλλοντολογικές αρχές και πανεπιστήμια που τεκμηριώνουν τη σημαντικότητα του υγροτόπου

>> ο αγώνας των ανθρώπων του Φορέα Προστασίας μέσα σε τέσσερα χρόνια απέφερε σημαντικά ωφέλη για τον υγρότοπο

ο υγροβιότοπος του Βουρκαρίου είναι ο

>> μεγαλύτερος της Δυτικής Αττικής (Επιμελητήριο Περιβάλλοντος και Βιωσιμότητας, 2008)

>> 3ος μεγαλύτερος της Αττικής (Ε.Ο.Ε., 2009)

δυναμικά σημεία

>> οι καλλιέργειες καλύπτουν μέρος της επιφάνειας μέχρι τον ασφαλτόδρομο ενώ εκατέρωθεν αυτού, παρατηρείται χαμηλή αλοφυτική βλάστηση

>> οι πρόσβαση στον υγρότοπο γίνεται με ένα δίκτυο χωμάτινων μονοπατιών, τα οποία κατά τόπους γίνονται δυσπρόσιτα λόγω του μαλακού και υγρού εδάφους

>> ιδιαίτερη μορφολογία έχει η υδάτινη επιφάνεια καθώς κάπου στο μέσο το βάθος μειώνεται και μετατρέπεται έτσι ο κόλπος σε φυσικό ιχθυοτροφείο όπου ευδοκιμούν και οι οστρακοκαλλιέργειες

>> η τοπιογραφία της περιοχής είναι ήπια καθώς οι γύρω λόφοι δεν ξεπερνούν τα 30-40 μέτρα ύψους

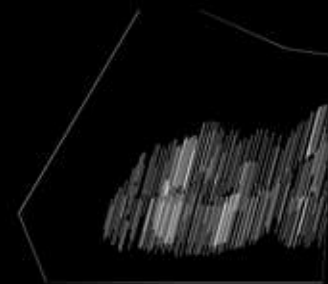
6 - ΑΝΑΛΥΣΗ

καλλιέργειες

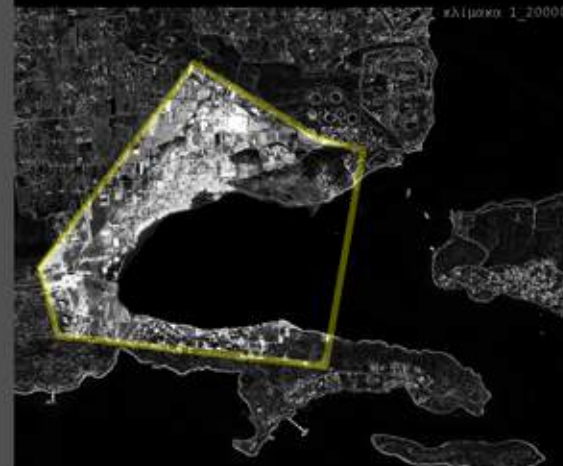
οδικό δίκτυο
οικισμοί_βιοτεχνίες

υδάτινη επιφάνεια

ανάγλυφο

χαμηλή βλάστηση

ψηλή βλάστηση

άμπους

πλημμυρίδα

βάθη

προσβάσιμη περιοχή
οχήματα
μονοπάτια
δύσβατη πορεία

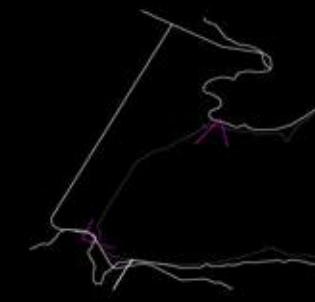
Συμπληρωματική Σύνοψη

συγκέντρωση ορνιθοπανίδας

ανθρωπογενείς πιέσεις

θεάσεις

όρια

>> δημιουργία δικτύου ποδηλατόδρομου και σύνδεση με το κέντρο της πόλης των Μεγάρων, μέσω της Πάχης και της παραλίας Βαρέας - ένωση παλιού σιδηροδρομικού σταθμού με προαστιακό σιδηρόδρομο

>> σύνδεση προαστιακού με περιοχή μελέτης με ασφαλτόδρομο και ποδηλατόδρομο

>> εκτροπή αυτοκινητόδρομου πλησίον υγροτόπου πίσω από το λόφο και μετατροπή του δρόμου σε πεζόδρομο-ποδηλατόδρομο

>> περιήγηση σε όλη τη περιφέρεια της λιμνοθάλασσας, πάνω σπό το βάλτο, μέσα στο λόφο Περάματος, δίπλα στο νερό, μπροστά από τα μνημεία

>> δημιουργία σημείων ελέγχου της πρόσβασης στον υγρότοπο

αρχές σχεδιασμού

- >> σεβασμός και ανάδειξη της δομής του τοπίου και του ιδιαίτερου χαρακτήρα του
- >> σεβασμός στην ορνιθοπανίδα και στην χλωρίδα του υγροτόπου
- >> συμβατότητα με είδη οικιστικών περιοχών
- >> σχεδιάζοντας στη φύση με τη φύση
- >> ήπιες ανθρωπογενείς παρεμβάσεις

- >> προστασία περιοχής
- >> απομάκρυνση όχλησης (αυτοκίνητα, ανθρώπινες δραστηριότητες μη συμβατές)
- >> προστασία από τη ρύπανση (απαγόρευση χρήσης λιπασμάτων, απομάκρυνση μπαζών και ρυπογόνων στοιχείων, βελτίωση αποχετευτικού δικτύου)

στόχοι σχεδιασμού

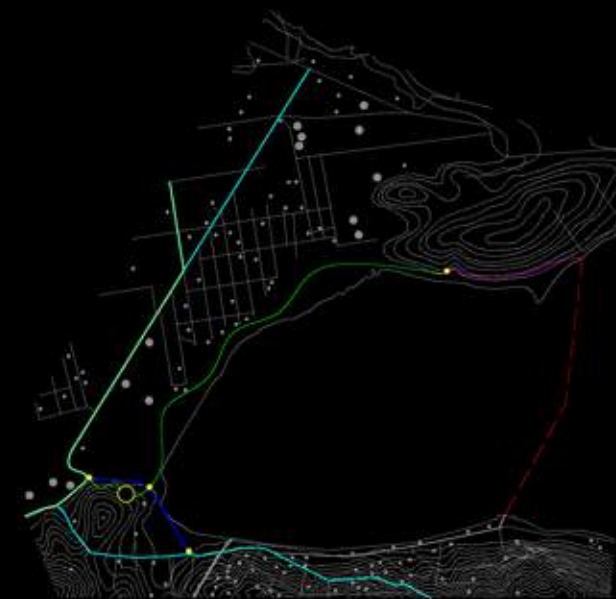
- >> κίνηση στο τοπίο
- >> επαφή με τη φύση
- >> ανάπτυξη βιωματικής σχέσης με τον υγρότοπο
- >> ενημέρωση και ευαισθητοποίηση
- >> συνολική αντίληψη των διαφορετικών ποιότητων του περιβάλλοντος

- >> απόδοση του τοπίου στο κοινό μέσα από στοιχεία που επιχειρούν να ερμηνεύσουν τις ιδιαίτερες ποιότητες του χώρου

δικτυο ποδηλατόδρομου

Δίκτυο ενοποίησης περιοχών

υπόμνημα

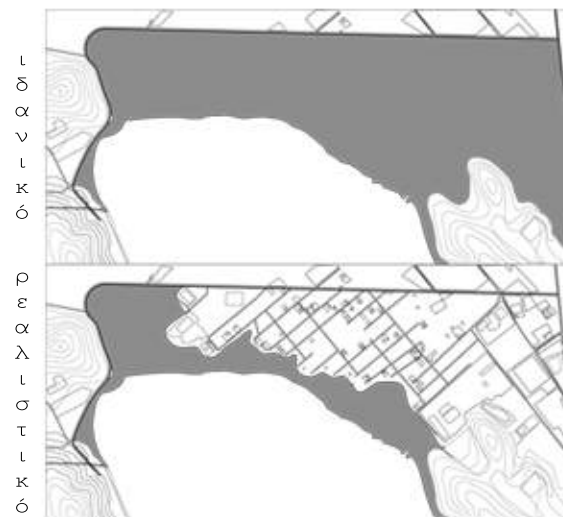
- ασφαλτόδρομος
- ποδηλατόδρομος
- πεζόδρομος

περιήγηση

- πορεία στον υγρότοπο
- πορεία στο λόφο Περάματος
- πλευση από Πέραμα προς Αγ.Τριάδα
- πορεία επιστροφής μέσω Αγ.Τριάδας
- κόμβοι εξόδου-εξόδου
- κέντρο περιβαλλοντικής ενημέρωσης

7 - ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ - ΧΕΙΡΙΣΜΟΙ

σενάρια επέμβασης

Προβληματισμό, σχετικά με την περιοχή επέμβασης, αποτέλεσε το γεγονός της ύπαρξης των υφιστάμενων κτιρίων και ιδιοκτησιών. Αν και τα βιομηχανικά κτίρια προβλέπεται από το σχέδιο πρότασης του ΟΡΣΑ να μετεγκατασταθούν μέσα σε τριάντα χρόνια, κρίθηκε σκόπιμο στην παρούσα φάση να περιοριστεί ο σχεδιασμός στη ζώνη που απομένει μεταξύ της λιμνοθάλασσας και των κατοικιών.

Οι προτεινόμενες επεμβάσεις μέσα στον υγρότοπο κινούνται στο σκεπικό των αναστρέψιμων κατασκευών, με τη χρήση του ξύλου ως δομικό υλικό καθότι φιλικό προς το περιβάλλον, αφομοιώνεται απόλυτα με το φυσικό τοπίο.

Επιπλέον, το "πράσινο όριο" με την κατοικήσιμη περιοχή προβλέπεται να έρθει σε συμφωνία με το τοπίο και την αλατότητα του εδάφους και να χρησιμοποιηθούν είδη φυλικά σε τέτοια περιβάλλοντα όπως είναι τα αρμυρίκια, οι βουρλώνες και τα καλάμια.

Τέλος, δίνεται η δυνατότητα στους επισκέπτες να έρχονται σε επαφή με το νερό μέσω της δημιουργίας τεχνητών λιμνών, έτσι ώστε να αποφεύγεται η όχληση της ορνιθοπανίδας, η οποία ξεκουράζεται στις όχθες της λιμνοθάλασσας.

Η κεντρική ιδέα του σχεδιασμού, λοιπόν, έγκειται στη λογική μιας διαδρομής πάνω στην οποία αρθρώνονται διάφορα πράγματα που απασχολούν τον επισκέπτη, όπως παρατηρητήριο, τοιχίο θέασης, υπαίθρια καθιστικά και σημεία στάσης.

χρήσεις γης

κατοικίες

βιομηχανίες-βιοτεχνίες-αποθήκες

ποιότητες εδαφικής κάλυψης

αλοφυτική βλάστηση

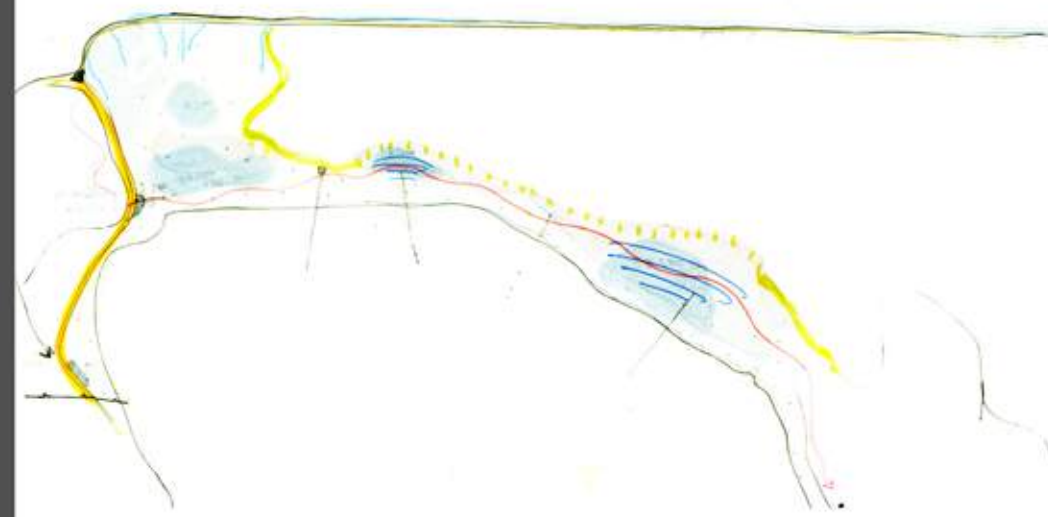
λασπώδες χώμα

συνδυασμός μαλακού και σκληρού εδάφους

περιοδικοί νερόλακοι

επιχωματώσεις

προτεινόμενες επεμβάσεις

απομάκρυνση παράνομων επιχωματώσεων

καλύτερες διόδους για υδραυλική

επικοινωνία εκατέρωθεν του δρόμου

όριοθετηση από τα κτίσματα

ψηλό πράσινο

τεχνητές λίμνες

πορεία περιήγησης

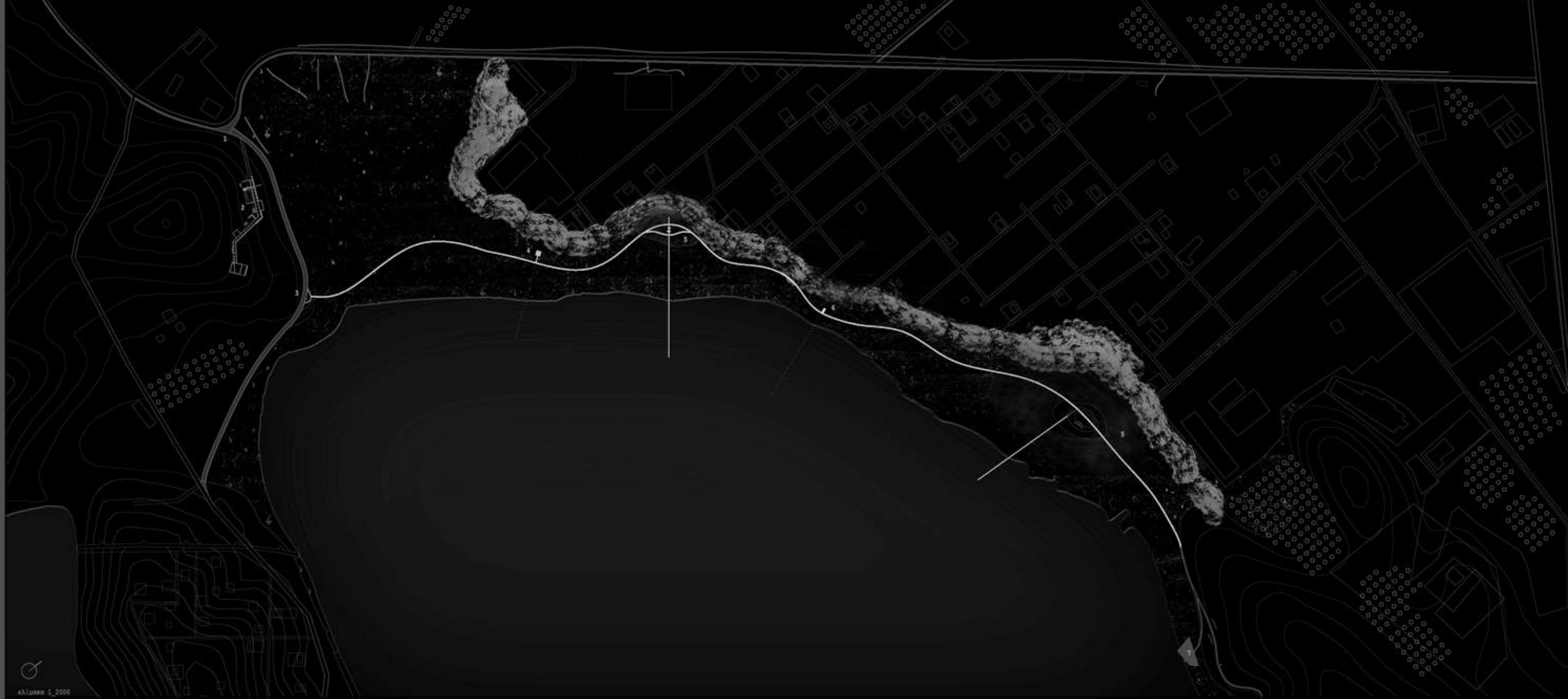
κυματοειδής γραμμή

ευθείες πορείες προς λιμνοθάλασσα

πορεία εργασίας
σκέτσα διερρεύσεων

1. είσοδος στο πάρκο

3. είσοδος στον υγρότοπο

2. Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης

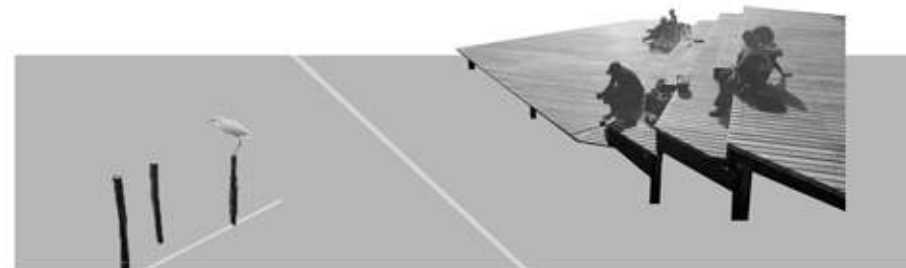

4. παρατηρητήριο

6. τοιχίο θέασης

5. τεχνητή λίμνη βάθους 2μ.

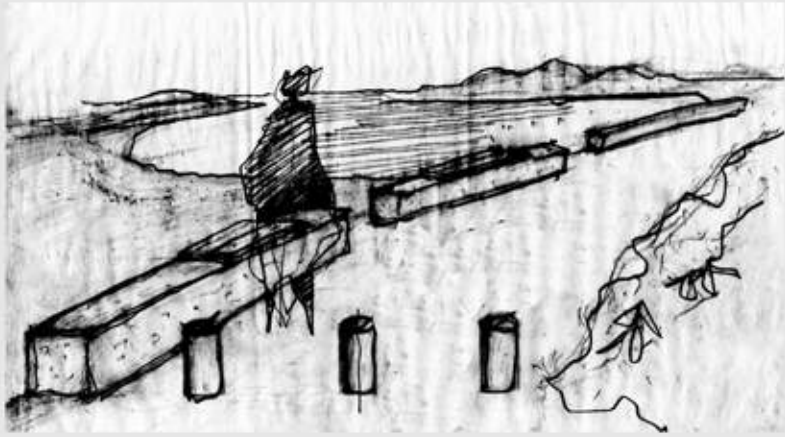
7. εξέδρες καθιστικού

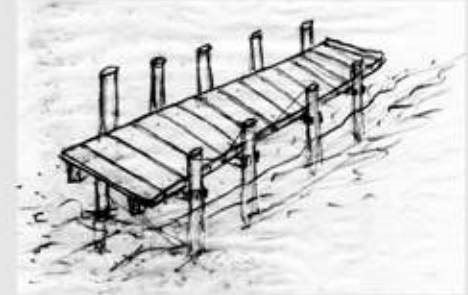
άποψη προτεινόμενων επεμβάσεων

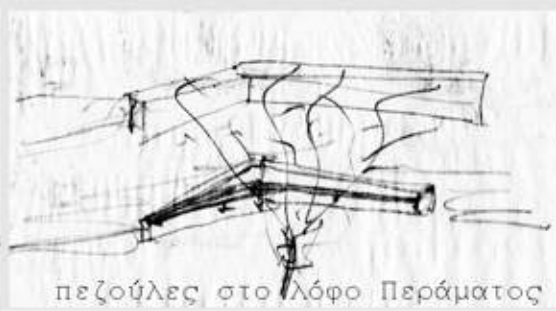
είσοδος στο πάρκο

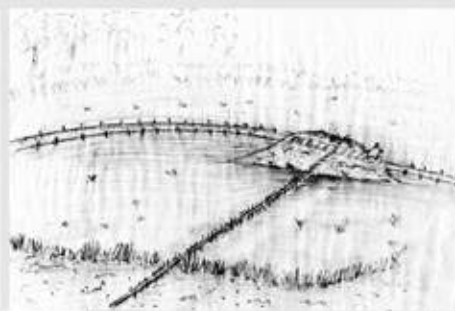
καθίσματα περιμετρικά του πεζόδρομου

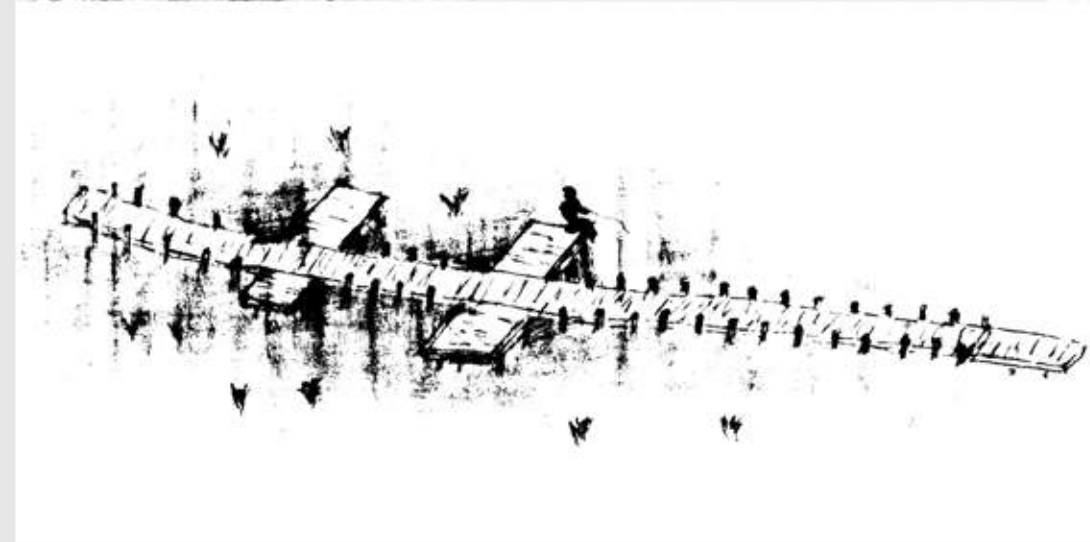
φύτευση
αρμυρικά
βουρλώνες

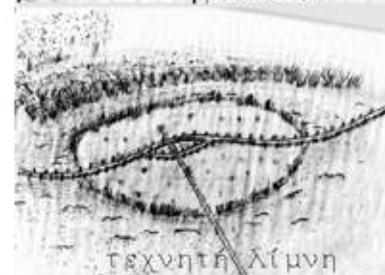
πεζούλες στο λόφο Περάματος

σκίτσα_ κατασκευαστικές λεπτομέρειες

είσοδος στον
υγρότοπο

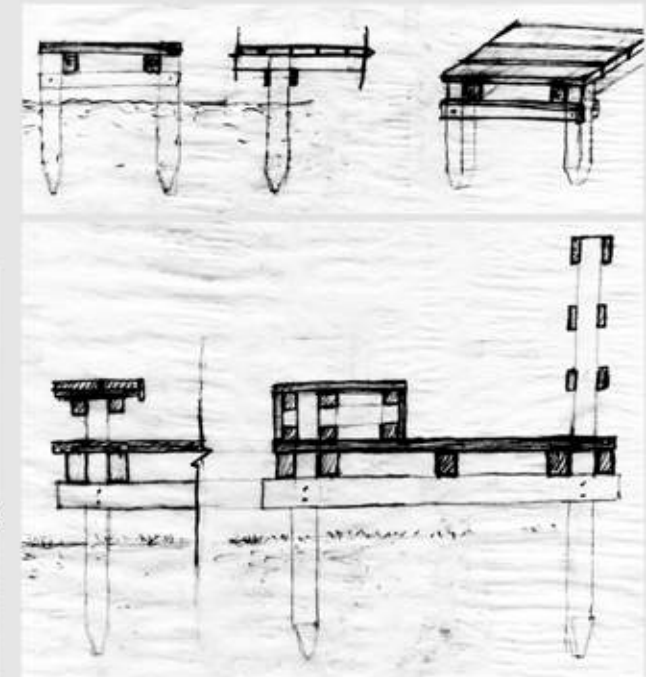
τεχνητή λίμνη

ανάχωμα και φύτευση στα όρια

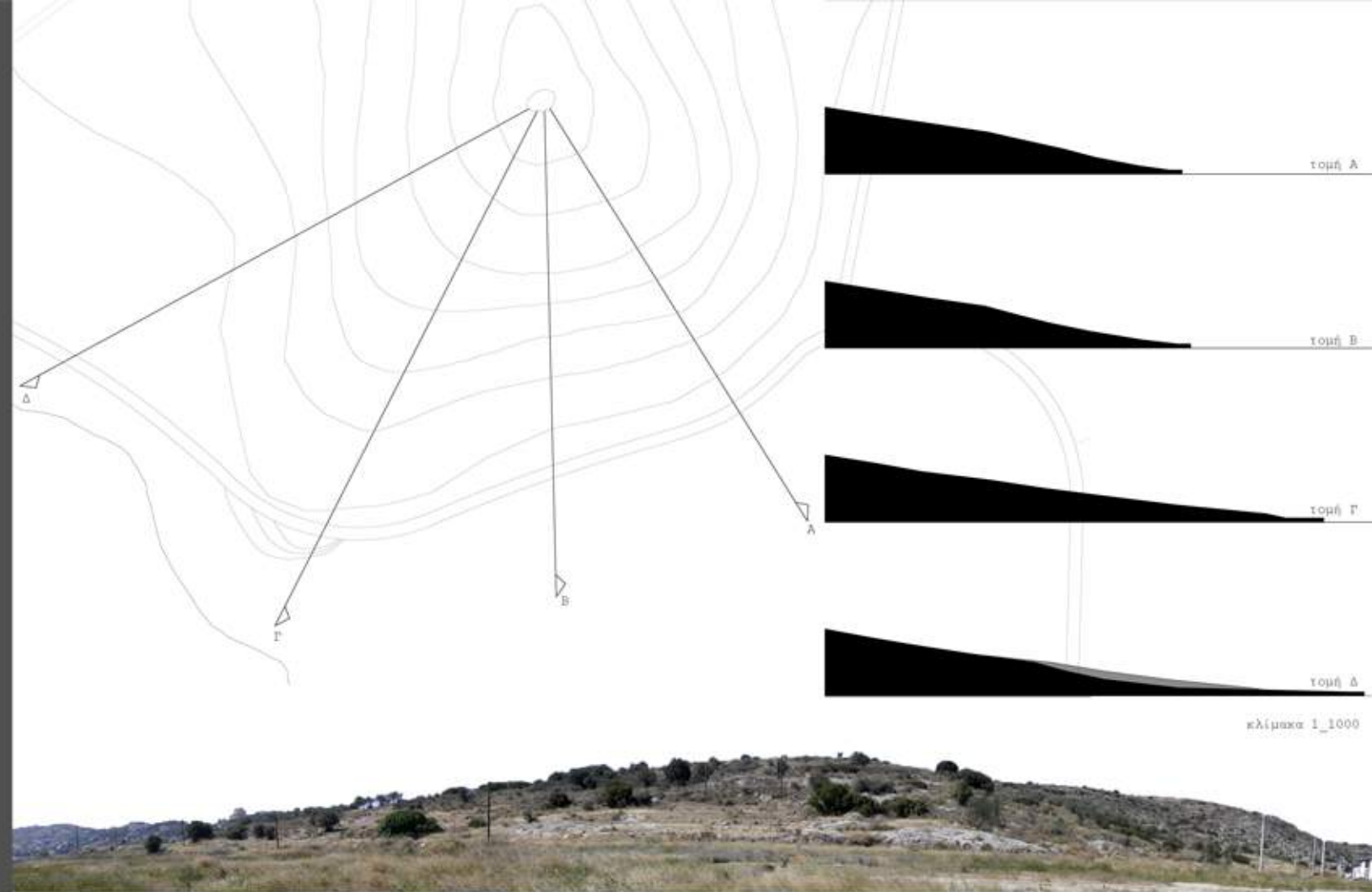
ξύλινοι
διάδρομοι

>> εξαιτίας της επιπεδότητας της περιοχής, ο λόφος δίπλα στο δρόμο αποτέλεσε ένα καλό σημείο τοποθέτησης του Κέντρου Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης, λόγω της θέασης από ψηλά που δύναται να προσφέρει

>> σ' αυτό συνέβαλε και το γεγονός της εύκολης πρόσβασης καθόσον εφάπτεται του δρόμου

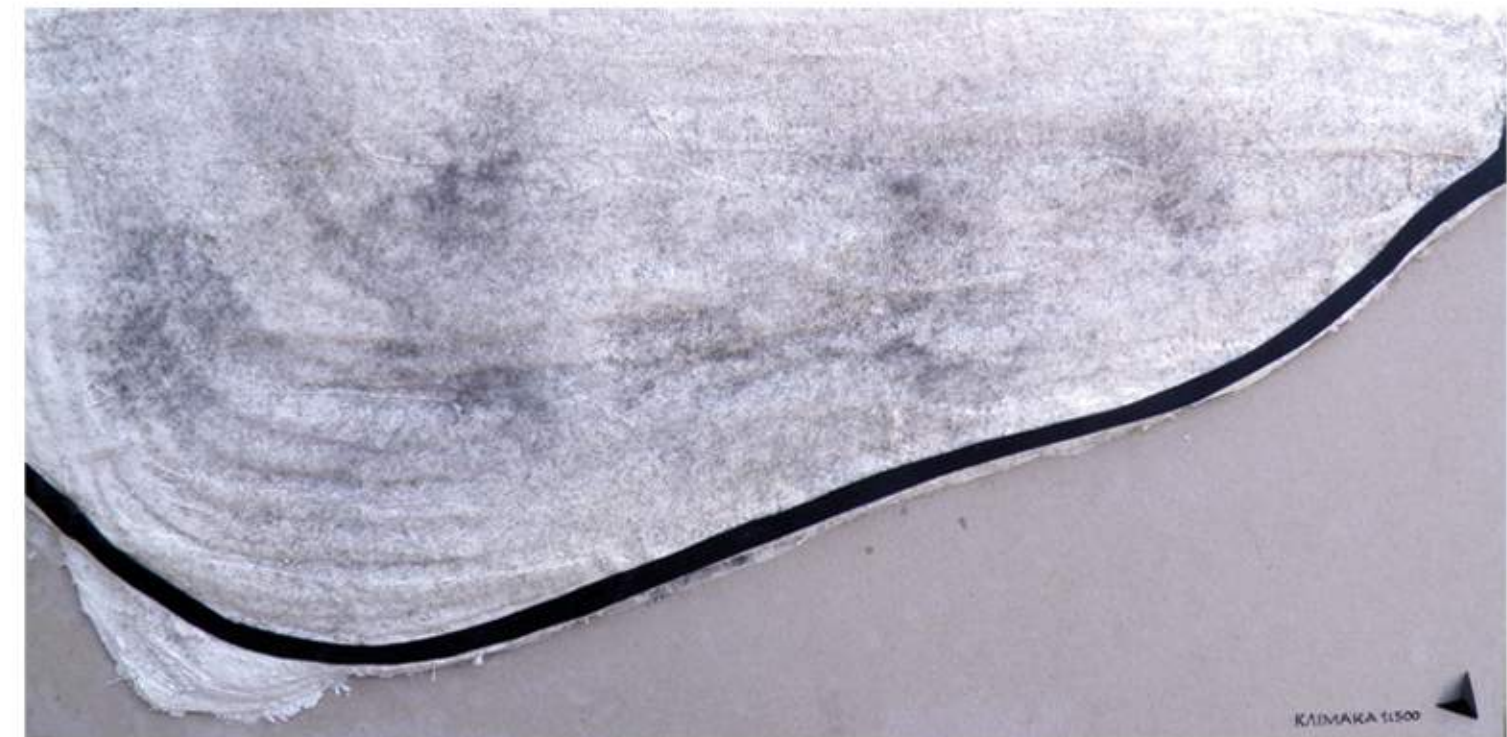
>> επιπλέον, είναι το κατάλληλο σημείο να το αντιληφθεί κανείς ερχόμενος από το Πέραμα ή την Αθήνα ή από τον προαστιακό, και έτσι να λειτουργήσει το κτίριο και ως τοπόσημο για την περιοχή του Βουρκαρίου και της πόλης των Μεγάρων

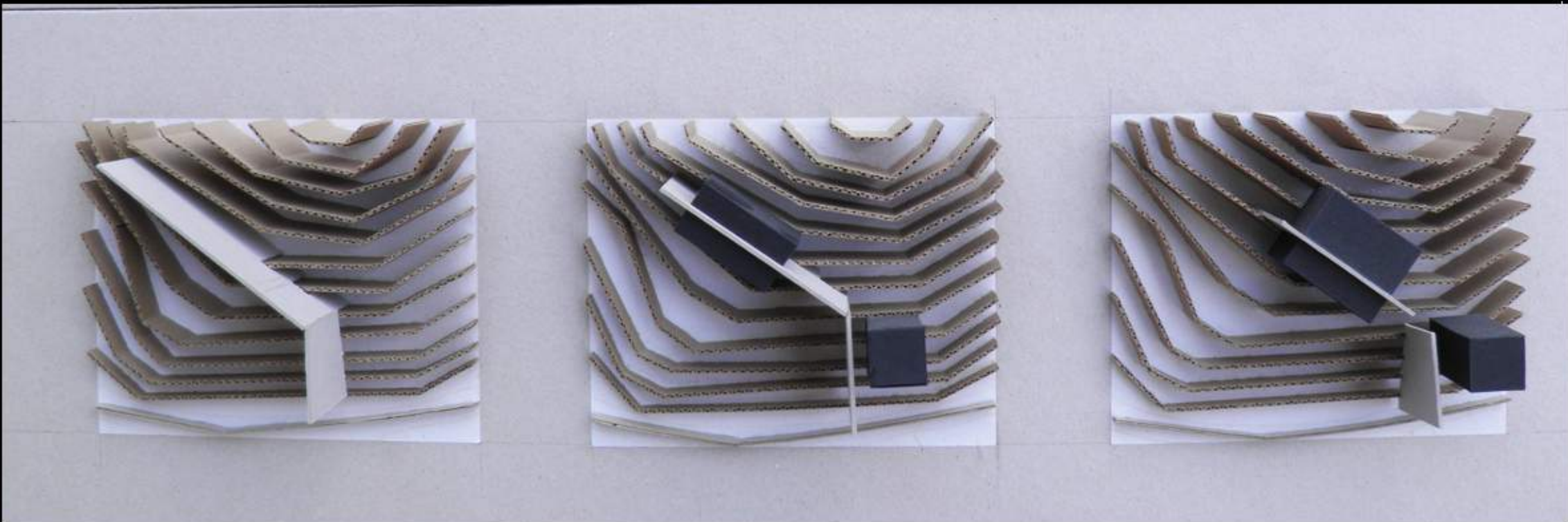
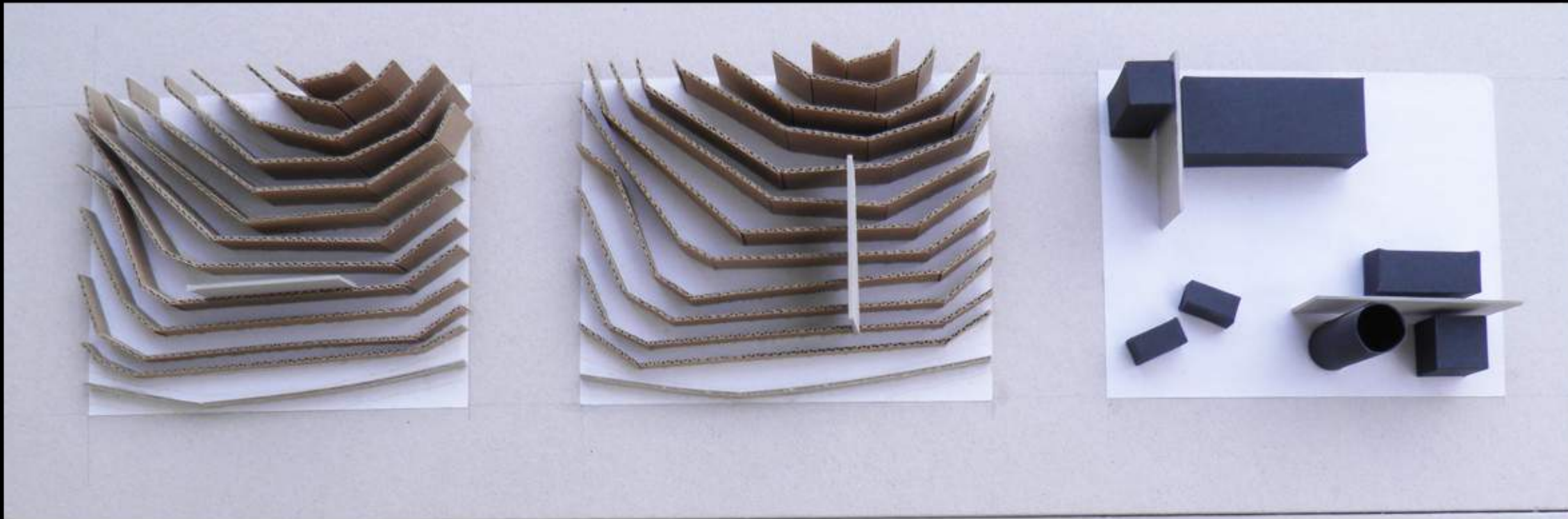
>> τυπικό μεσογειακό παραθαλάσσιο τοπίο με γυμνή πέτρα και σποραδική θαμνώδη βλάστηση

>> βορειο-ανατολικός προσανατολισμός

>> ήπια κλίση - ομαλό ανάγλυφο

πρώτες σκέψεις

προθέσεις

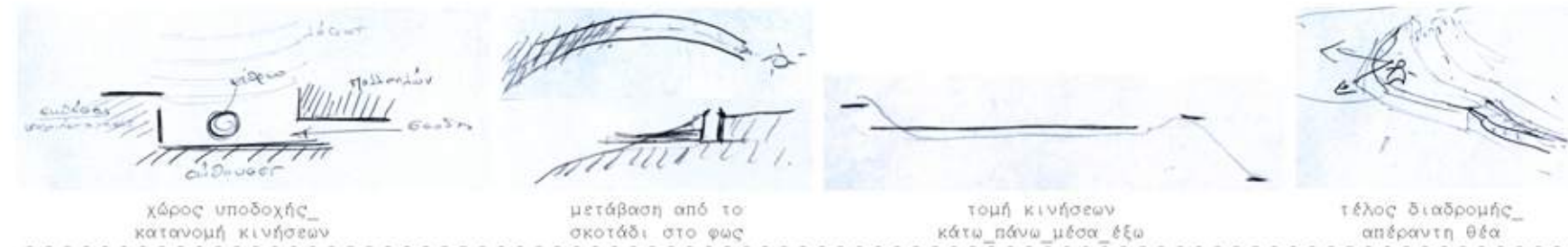
- >> ένταξη στο ανάγλυφο
- >> χωρική έκφραση-ερμηνεία ποιοτήτων του τόπου
- >> ένταξη της εμπειρίας της θέασης
- >> πορεία ανάγνωσης και αντίληψης του τοπίου
- >> διακριτή κεντρική ιδέα
- >> διακριτές λειτουργικές ενότητες

- >> φως_σκία
- >> κίνηση_στάση
- >> φυσικό_τεχνητό τοπίο
- >> παρουσία_απουσία νερού
- >> τμηματικές-ενιαίες θεάσεις

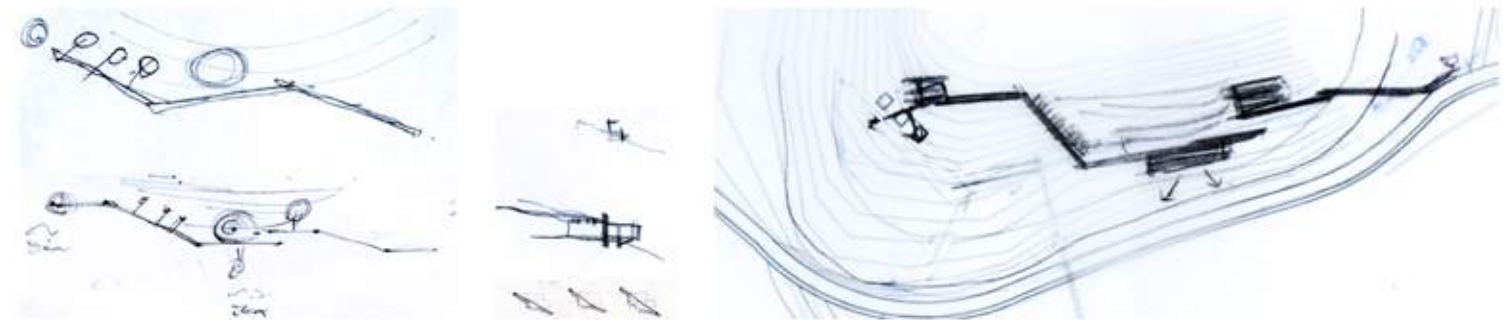
κεντρική ιδέα

Βασική αρχή για το σχεδιασμό του κέντρου περιβαλλοντικής ενημέρωσης αποτέλεσε η κάλυψη των αναγκών της εκπαιδευτικής διαδικασίας, των προγραμμάτων επιμόρφωσης κοινωνικού χαρακτήρα, καθώς και του απλού επισκέπτη που θα έρθει να ενημερωθεί και να ευαισθητοποιηθεί σχετικά με το φυσικό περιβάλλον και τη ζωή που εξαρτάται από αυτό.

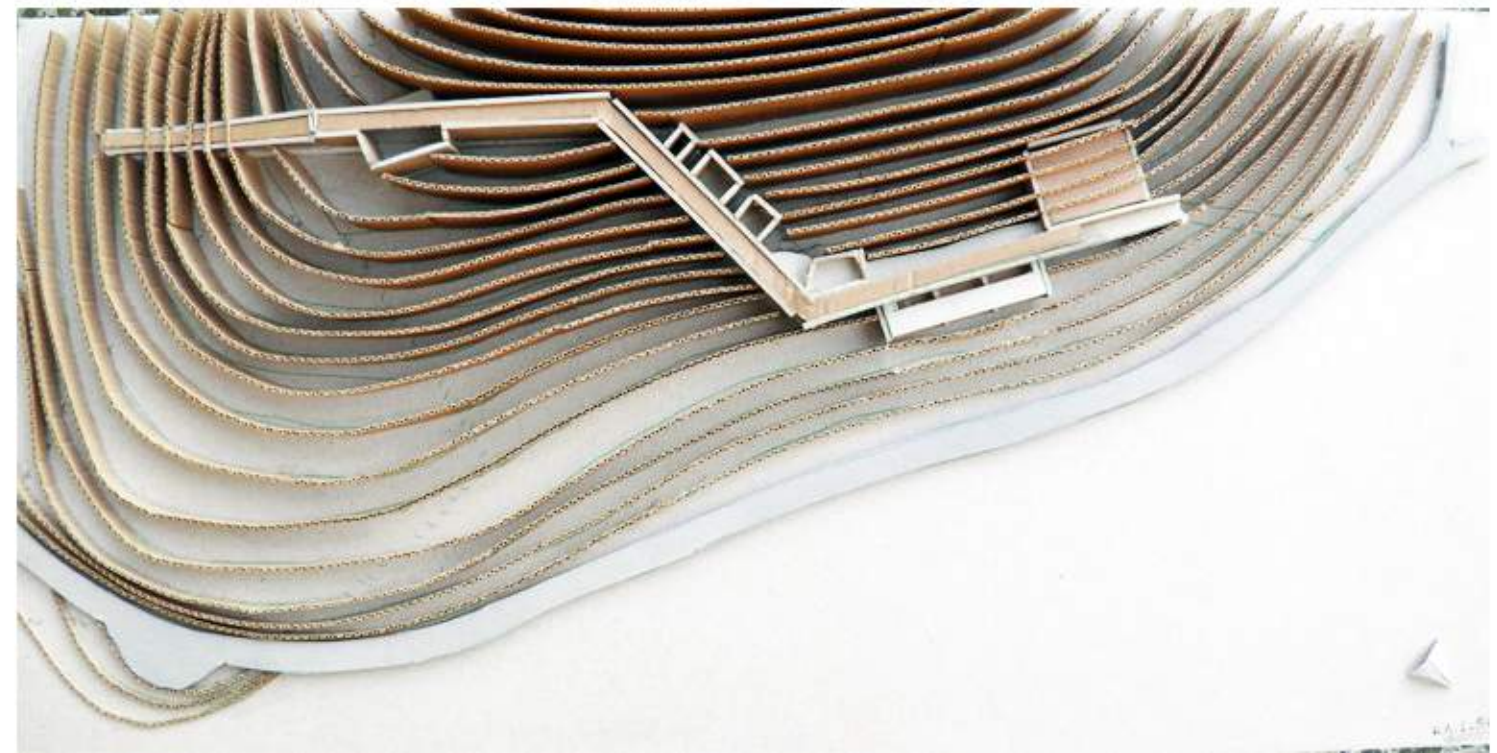
Έτσι, στη ίδια φιλοσοφία με τον σχεδιασμό του πάρκου, ξεκινάει μια πορεία ανάβασης στο λόφο, η οποία ορίζεται από δύο τοιχεία, και πάνω στην οποία αρθρώνεται ένα σύστημα χώρων που εξυπηρετούν τις λειτουργικές ανάγκες του Κέντρου Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης.

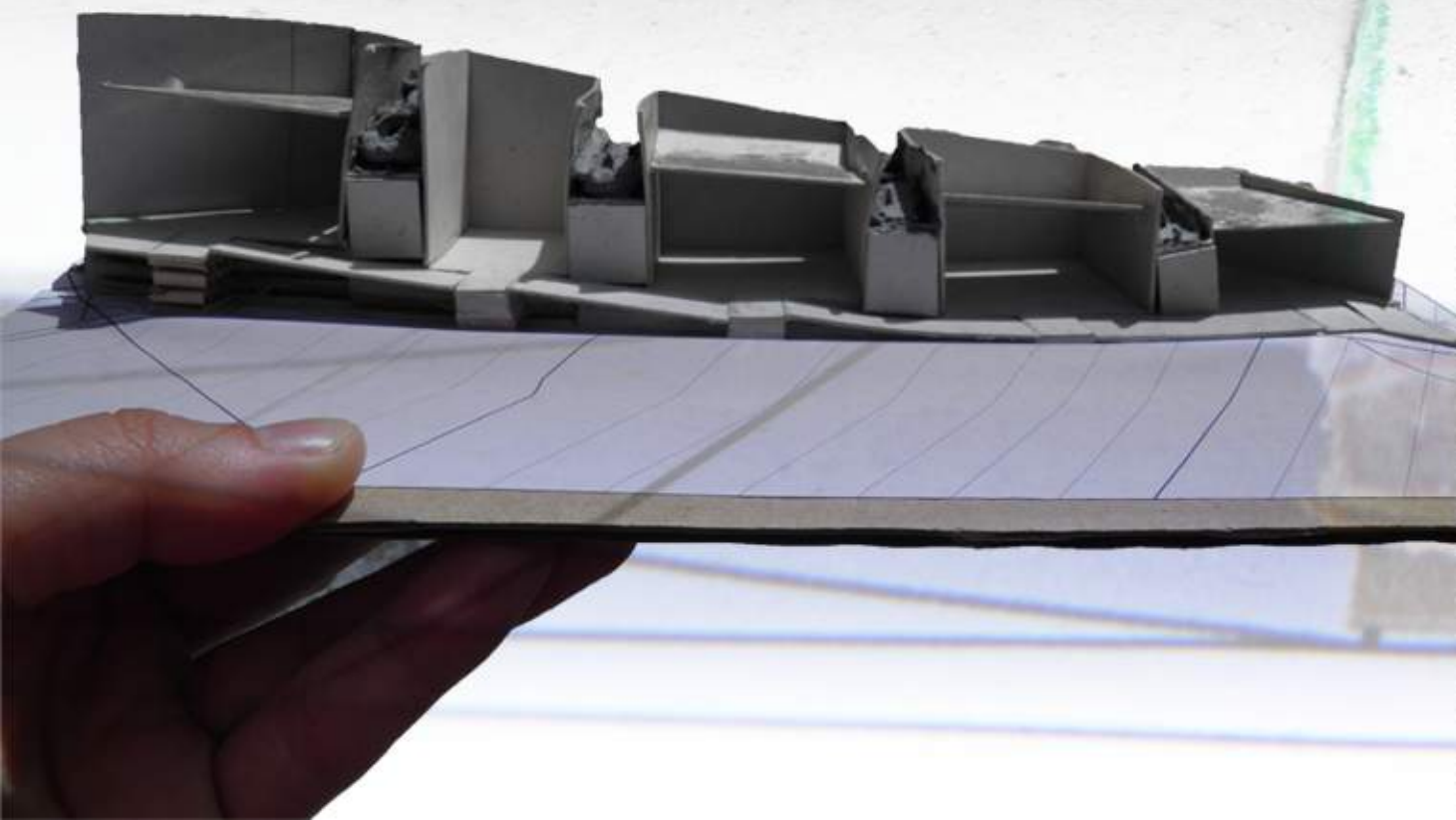
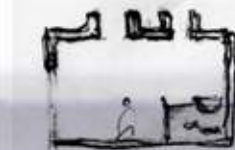
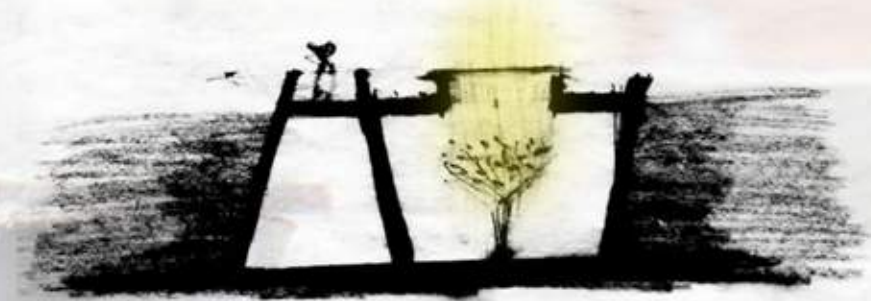
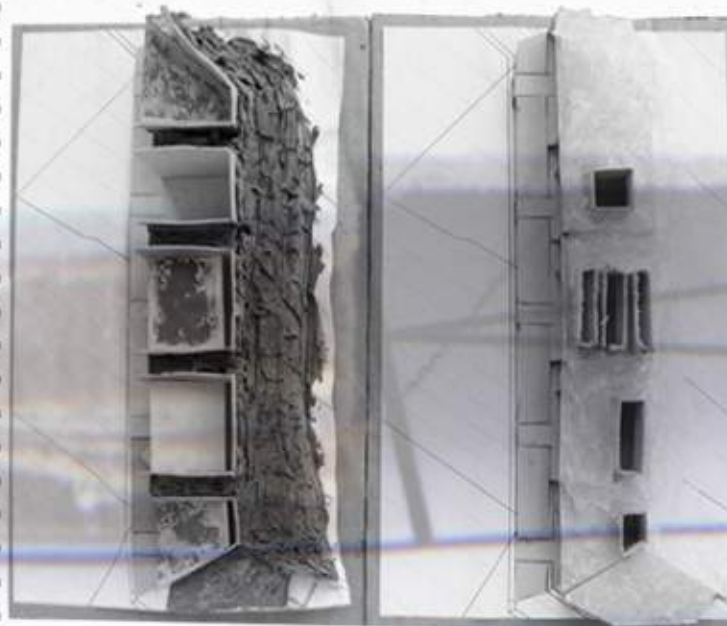
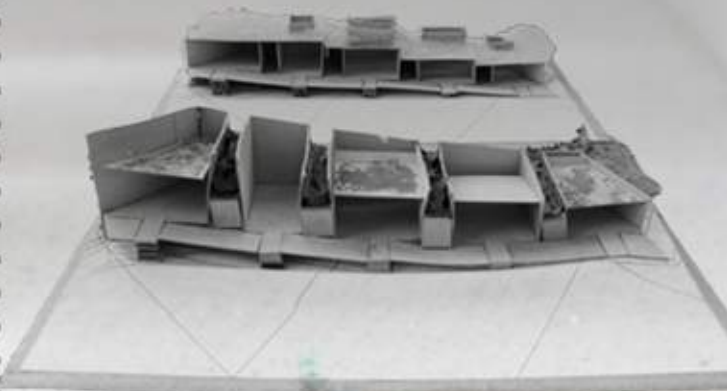
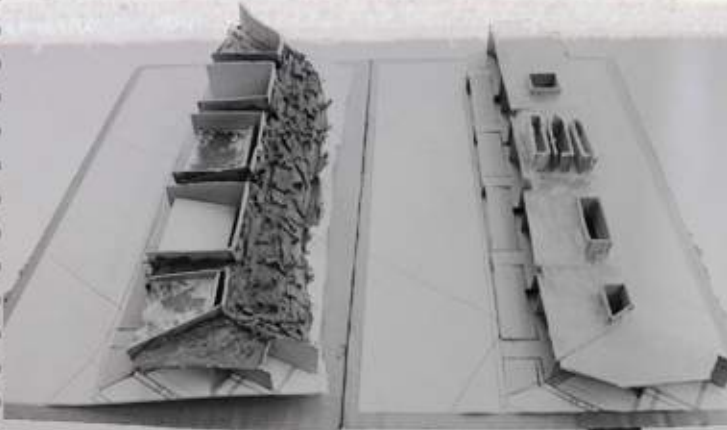
κεντρική ιδέα _ χαράξεις

πορεία εργασίας

διερεύνηση φυσικού φωτισμού
υποσκαφών χώρων

Το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης χωρίζεται σε τρία μέρη, ανάλογα με τη κατεύθυνση των τοιχίων. Η βασική κίνηση γίνεται ανάμεσα στα τοιχία, ενώ οι χώροι αρθρώνονται εκατέρωθεν αυτής της πορείας. Η πορεία διαγράφει ένα "z", μία τεθλασμένη γραμμή η οποία σου αποκαλύπτει το κτίριο με ελεγχόμενο τρόπο, έτσι ώστε να καλλιεργεί συναισθήματα περιέργειας και εξερεύνησης στον επισκέπτη.

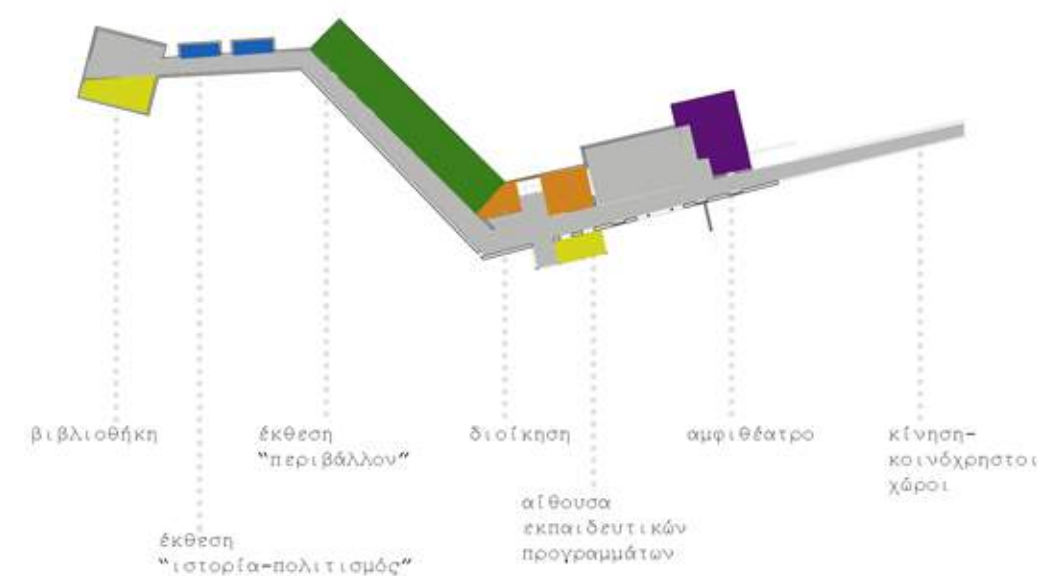
Το πρώτο σκέλος σηματοδοτεί την είσοδο, την υποδοχή και το διαχωρισμό των επισκεπτών ανάλογα με το σκοπό έλευσής τους. Περιλαμβάνει χώρους εισόδου, διοίκησης, εκπαίδευσης και κοινόχρηστες λειτουργίες. Κρίθηκε σημαντική η τοποθέτηση της αίθουσας για τα παιδιά μπροστά από το τοιχίο, με σκοπό την εποπτεία του φυσικού περιβάλλοντος κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Επιπλέον, η χωροθέτηση του αμφιθεάτρου στην είσοδο εξυπηρετεί την έλευση του κόσμου, καθώς γίνεται με εύκολη πρόσβαση από το δρόμο και είναι απομακρυσμένο από την περιοχή συγκέντρωσης της ορνιθοπανίδας. Ως χώρος εκτόνωσης όλων αυτών των ενοτήτων, λειτουργεί η αυλή, η οποία είναι εσωστρεφής, προς αποφυγή οχλήσεων στον υγρότοπο.

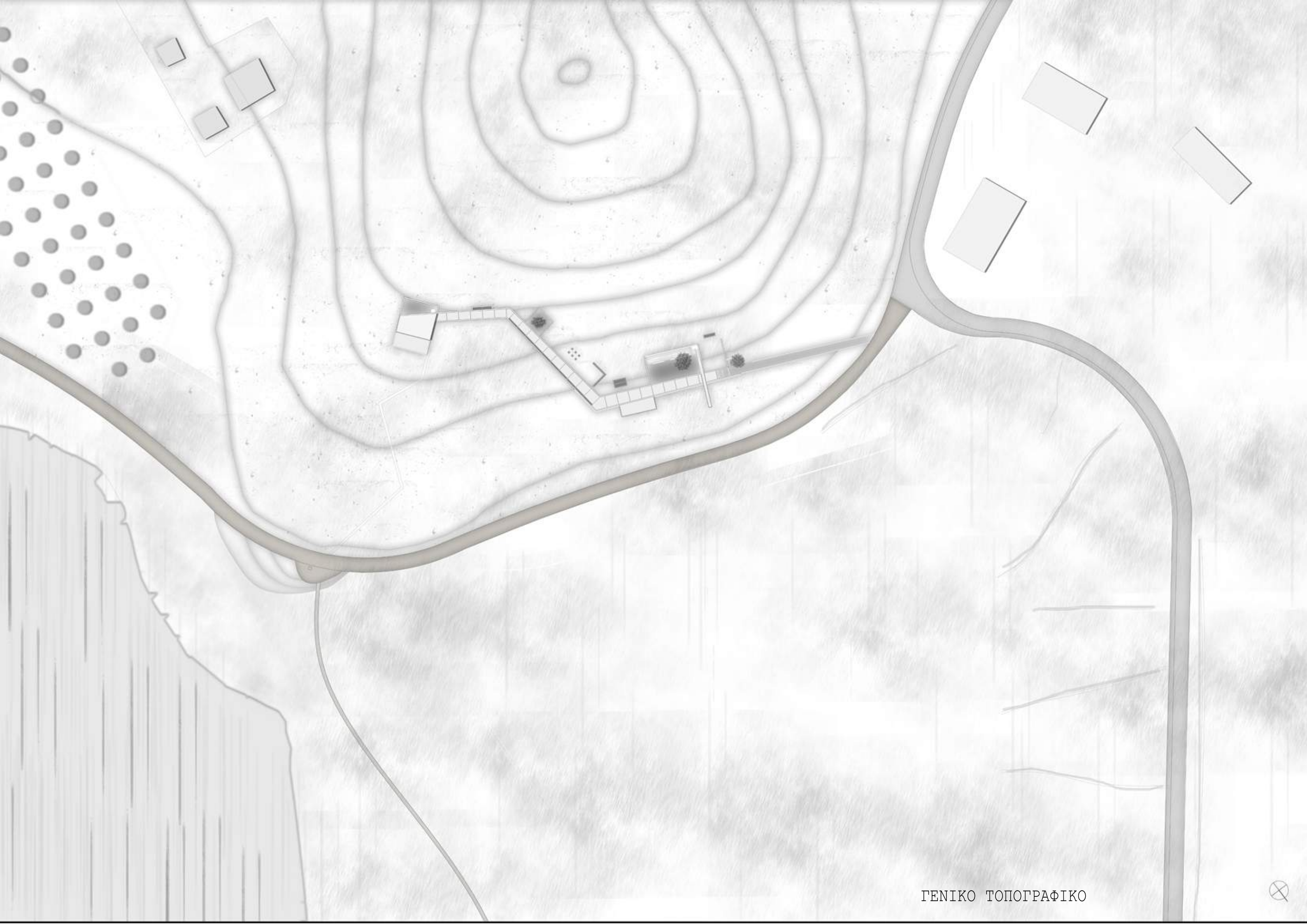
Στο δεύτερο σκέλος αρθρώνεται η εκθεσιακή ενότητα του "περιβάλλοντος". Ξεκινά το ταξίδι της αφύπνησης των συναισθημάτων μέσω των, μυστηριακού χαρακτήρα, υπόσκαφων ημιφωτισμένων χώρων. Σε αυτούς τους χώρους έρχεται σε επαφή ο επισκέπτης με στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος, προβάλεται η αξία τους και η εξάρτηση της ανθρωπίνης δραστηριότητας και ζωής από αυτά.

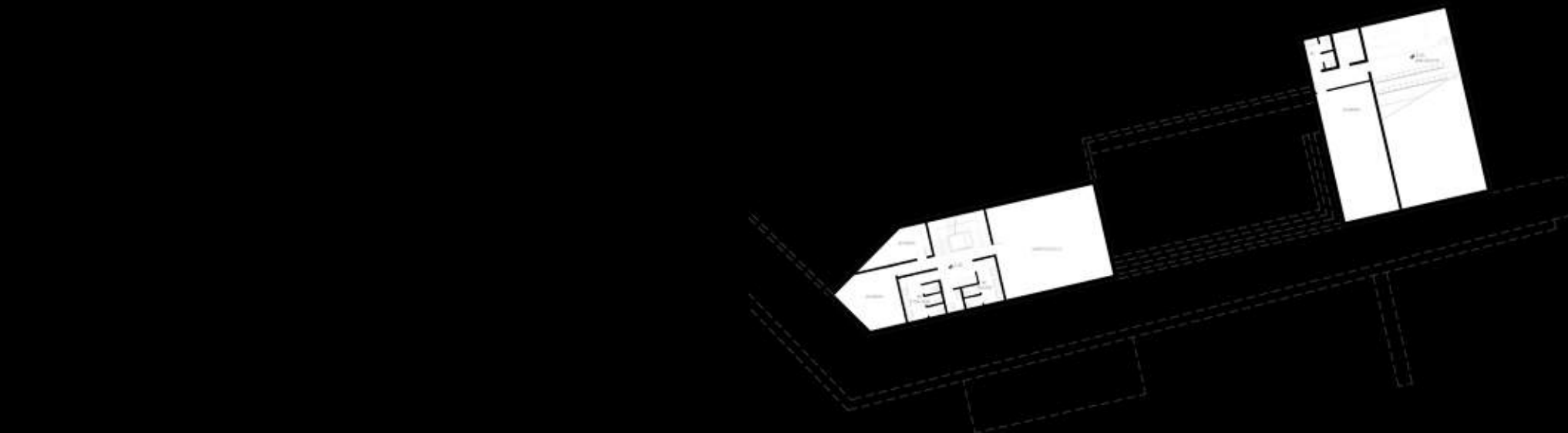
Στο τρίτο σκέλος ολοκληρώνεται η περιήγηση με την πολιτιστική εξέλιξη στην περιοχή του Βουρκαρίου και κάποια σημαντικά ιστορικά γεγονότα που καθόρισαν την φυσιογνωμία του τοπίου. Ο επισκέπτης έχει τη δυνατότητα επίσης να προβεί σε περαιτέρω μελέτη στη βιβλιοθήκη που συναντά στο τέλος της υπόγειας, πλέον, πορείας του, με χώρο εκτόνωσης ένα φωτισμένο αίθριο. Από τη στιγμή που θα αντιληφθεί το φως, ως φυσική αντίδραση θα κινηθεί προς αυτό και θα ανέβει τις σκάλες που οδηγούν στο αναψυκτήριο και στην απέραντη θέα του υγροτόπου. Κατόπιν, μπορεί να εξέλθει πάνω από τη στέγη του κτιρίου και αφού σταθεί στην υπαίθρια περιοδική έκθεση, να επιστρέψει στην είσοδο του κέντρου. Ειδάλλως, μπορεί να ακολουθήσει το μονοπάτι κατάβασης και να συνεχίσει την περιήγηση μέσα στον υγρότοπο με περισσότερη όμως ευαισθησία και γνώση.

Ο σκοπός είναι μέσα από αυτή τη βιωματική εμπειρία του επισκέπτη, στο σκοτεινό υπόσκαφο κτίριο, να εξέλθει στο φως με "φωτισμένη" πλέον αντίληψη του φυσικού περιβάλλοντος και της ζωής σε αυτό, ως αναπόσπαστο και σημαντικότερο κομμάτι της ανθρώπινης παρουσίας πάνω στη γη.

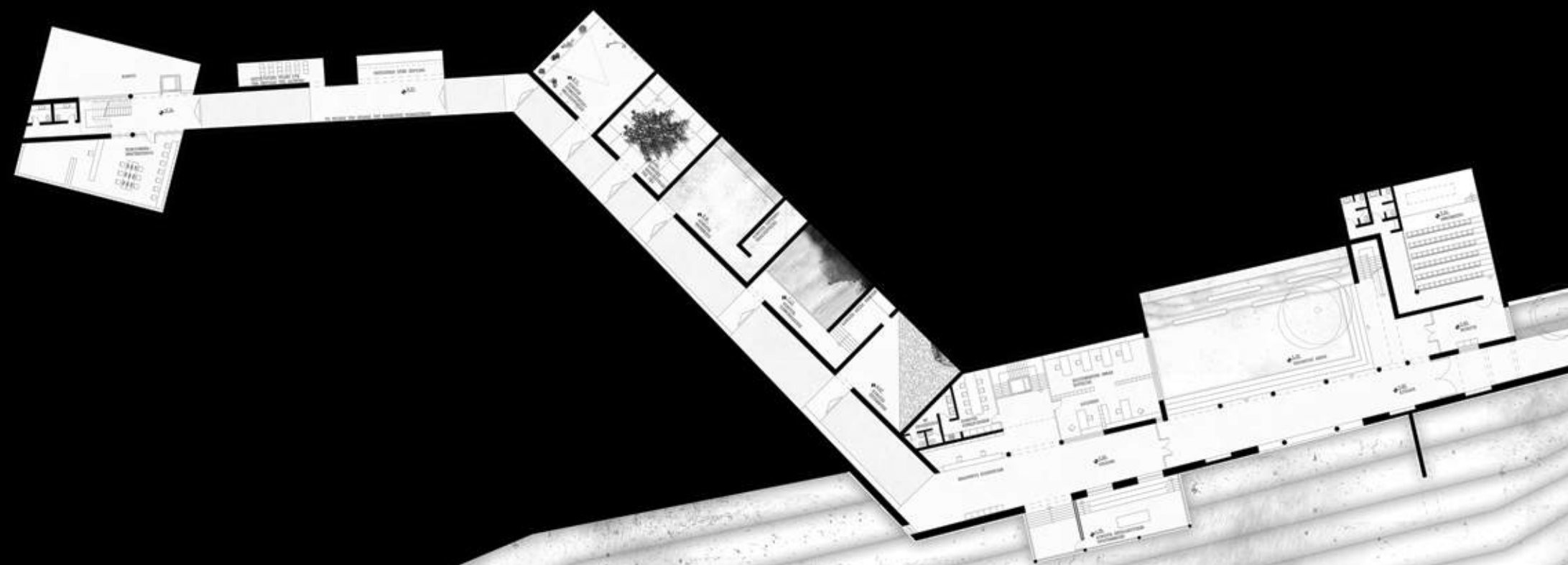
>> ΧΩΡΟΙ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΚΑΙ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΚΟΙΝΟΥ	
υποδοχή-πληροφόρηση-εισιτήρια	177τ.μ.
αναψυκτήριο-πωλητήριο	128τ.μ.
χώροι υγιεινής κοινού	32τ.μ.
>> ΔΙΟΙΚΗΣΗ	
γραφεία διοίκησης	76τ.μ.
αίθουσα συνεδριάσεων	20τ.μ.
χώροι υγιεινής προσωπικού-κουζίνα	16τ.μ.
>> ΕΚΘΕΣΙΑΚΟΙ ΧΩΡΟΙ	
ενότητα "περιβάλλον"	630τ.μ.
ενότητα "ιστορία και πολιτισμός"	135τ.μ.
>> ΧΩΡΟΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	
αμφιθέατρο	103τ.μ.
φουαγιέ	27τ.μ.
βιβλιοθήκη-αναγνωστήριο	79τ.μ.
αίθουσα εκπαιδευτικών προγραμμάτων	44τ.μ.
χώροι υγιεινής	30τ.μ.
>> ΑΠΟΘΗΚΕΥΤΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ	
αποθήκες-λεβητοστάσιο	112τ.μ.
ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΙΦΑΝΕΙΩΝ	1609τ.μ.
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	1903τ.μ.

ΚΑΤΩΦΗ ΥΠΟΓΕΙΩΝ

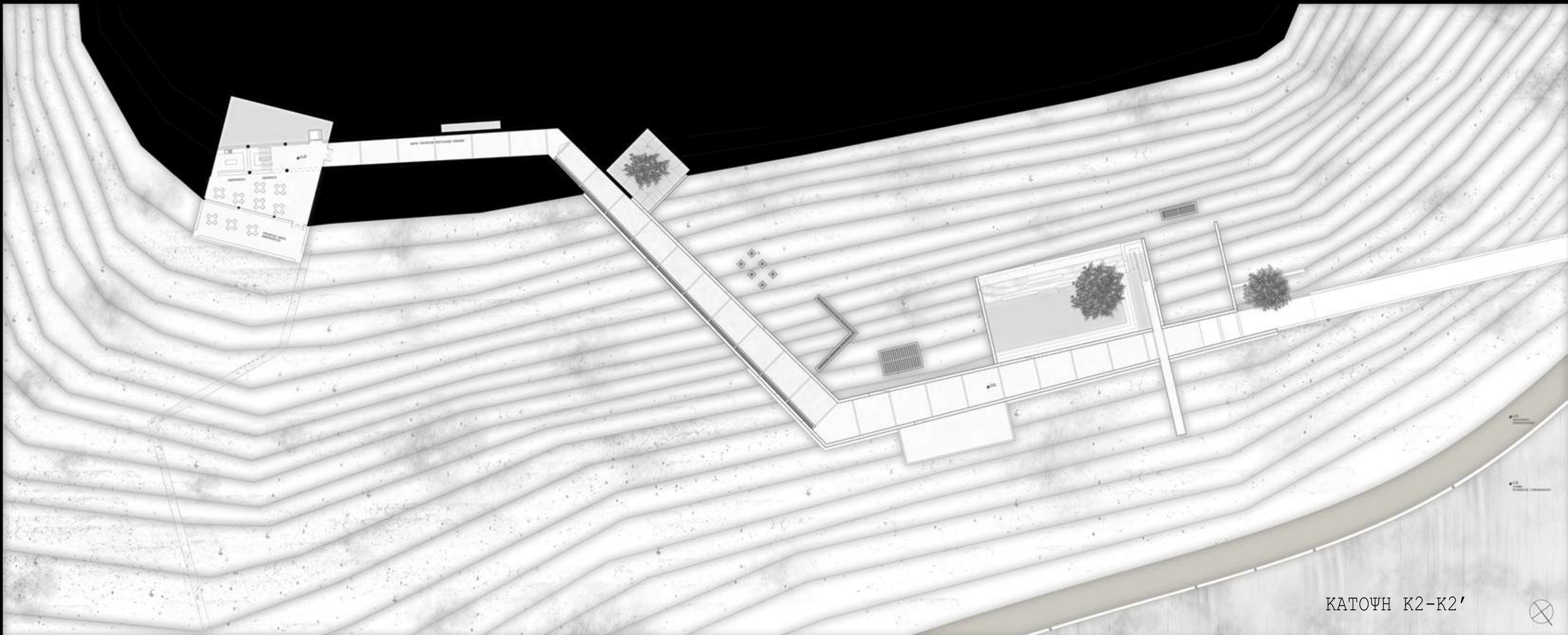

ΚΑΤΩΦΗ Κ1-Κ1'

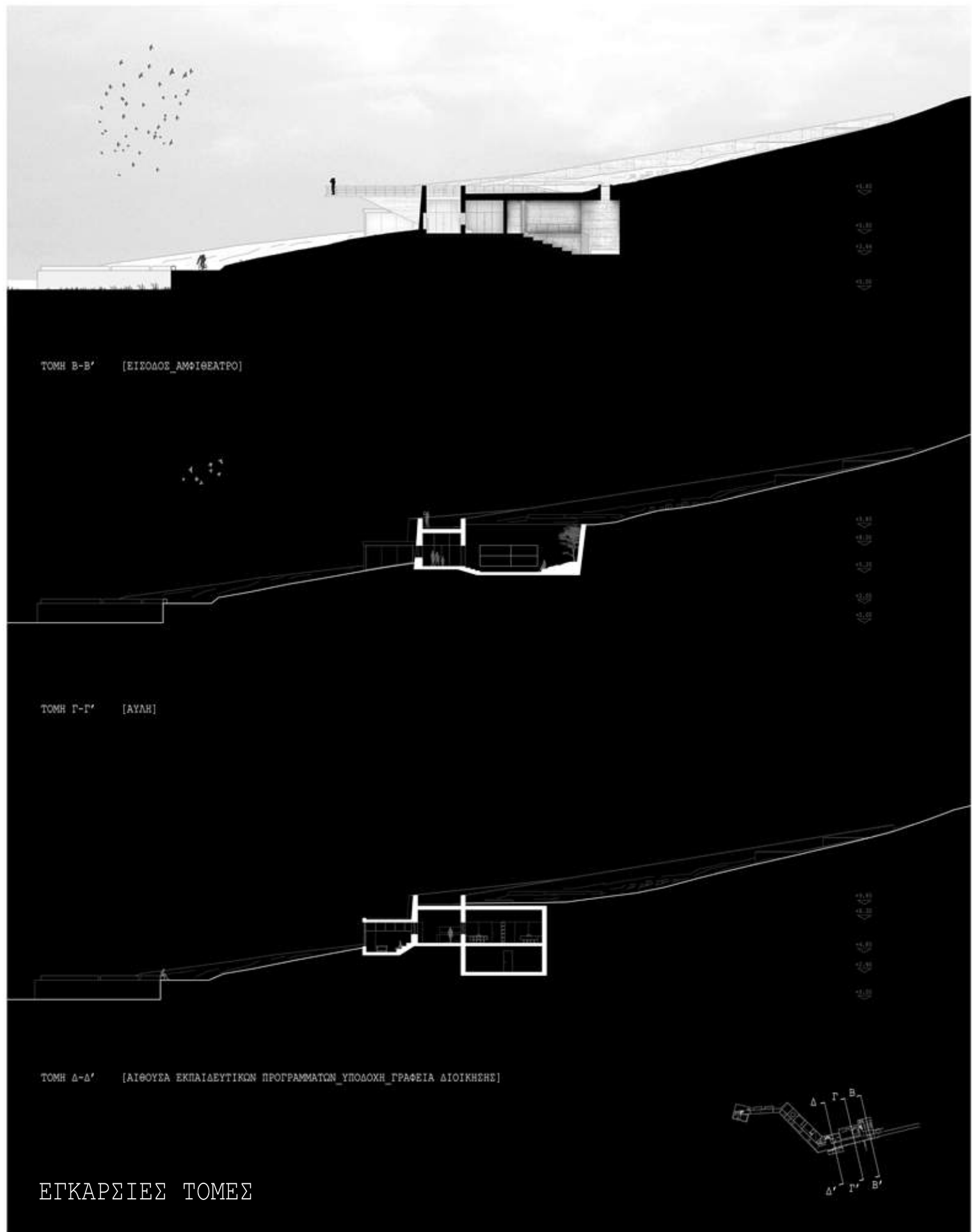

ΔΙΑΜΗΚΗΣ ΑΝΟΙΓΜΕΝΗ ΤΟΜΗ Α-Α' [ΚΑΤΑ ΜΗΚΟΣ ΤΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ]

ΚΑΤΟΨΗ Κ2-Κ2'

+16.77
+13.26
+11.22
+8.71
+6.67

ΤΟΜΗ Ε-Ε'

[ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΒΟΥΝΟΥ]

[ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΚΑΜΠΟΥ]

[ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΘΑΛΑΣΣΑΣ]

[ΓΕΩΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ

ΠΕΡΙΟΧΗΣ]

ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ-ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΑ

ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΓΗΣ

ΨΑΡΕΙΑ

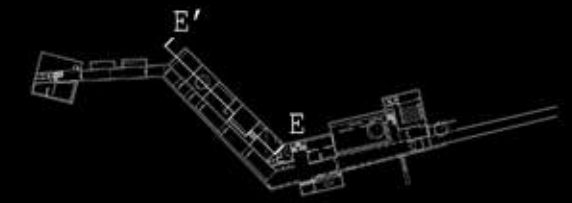
ΟΣΤΡΑΚΟΦΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ

ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ

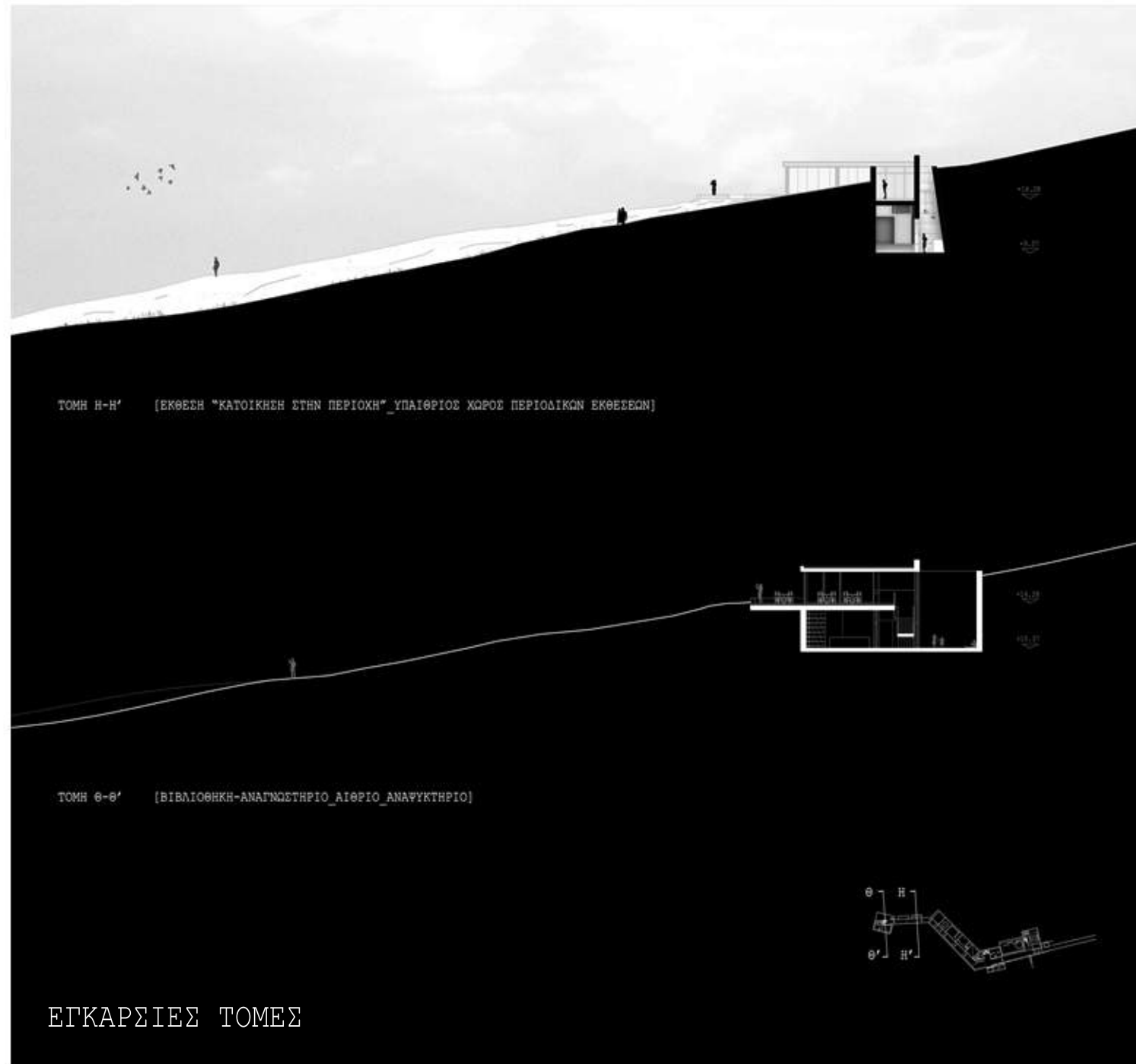
ΑΣΙΑ ΡΕΜΑΤΩΝ

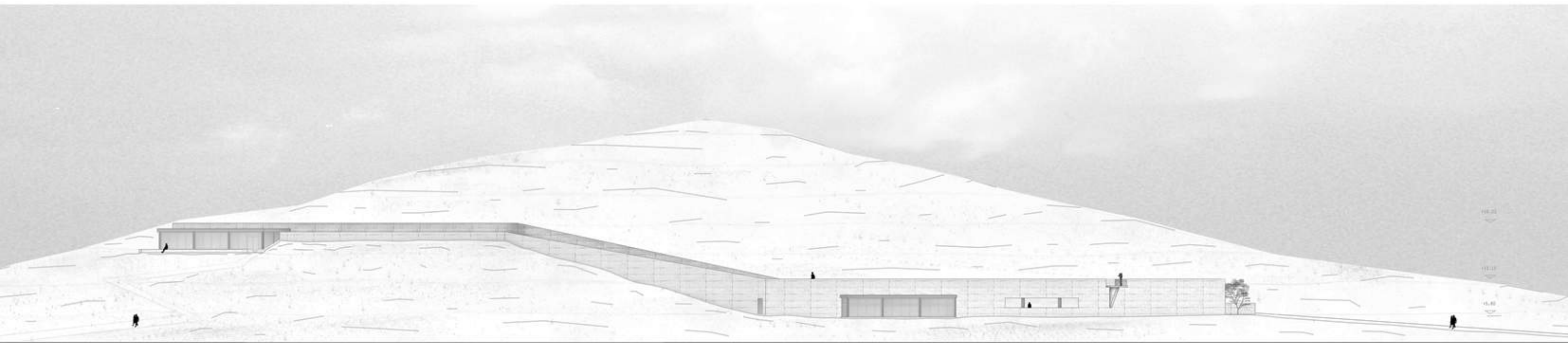
ΠΕΤΡΩΜΑΤΑ

ΔΙΑΜΗΚΗΣ ΤΟΜΗ ΣΤΟΥΣ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ

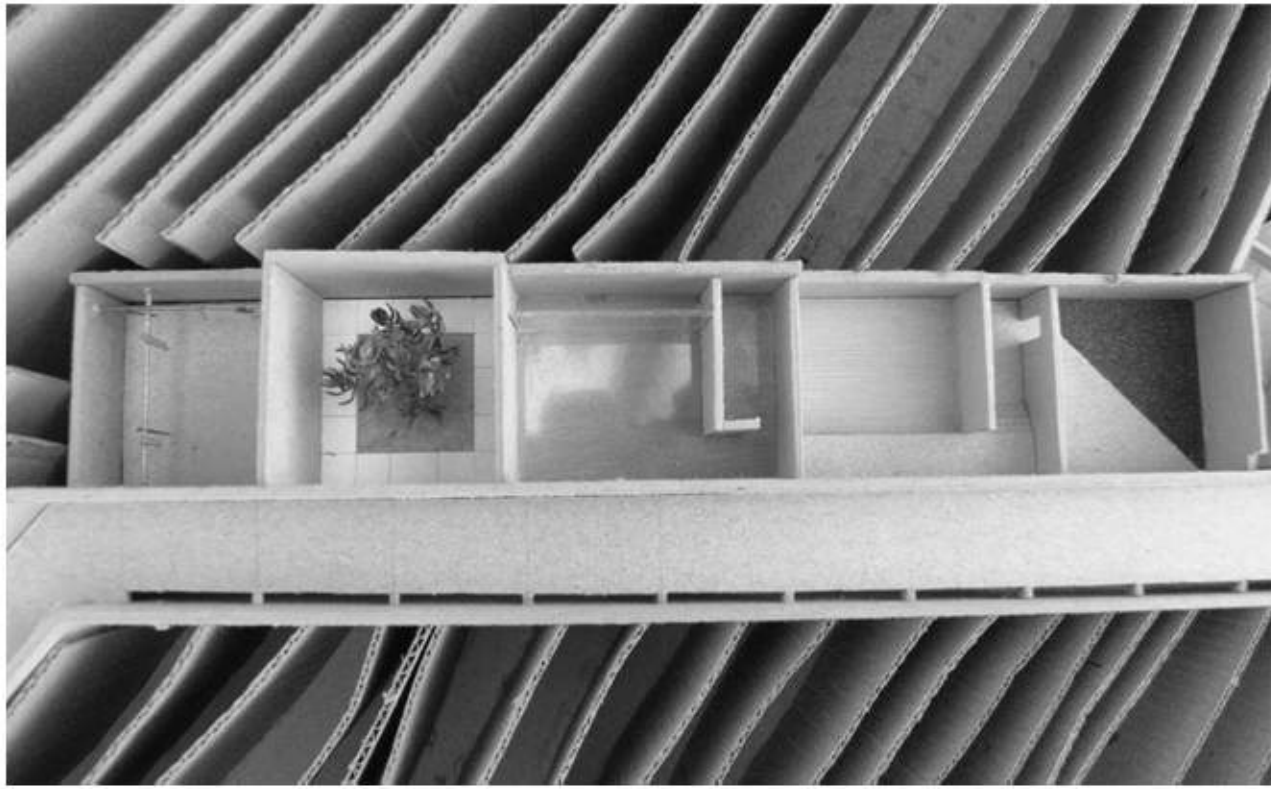

0ΨH

πρόπλασμα 1_200

